N:R 36 (1079) TORSDAGEN DEN 5 SEPTEMBER 1907 20:DE ÅRG.

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

IDUN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

Robert Thegerström.

I SNOILSKYS vackra dikt "Sveriges karta" ser man det prydnadslösa, kalla skolrummet med sin "kalkade vägg", hvars enda för ungdomsfantasien skimrande punkt är kartan öfver Sverige med dess färger i grönt, blått, rödt och gult. Det var de svenska skolsalarnes genomsnittsprägel på den tiden.

Nu får denna lärorummens torftighet vika för ett skönhetsbehof, som med konstens allt mer tilltagande demokratisering framkallat det vackra sträfvandet att pryda skolorna med konstverk. Flere af våra läroanstalter ha redan, tack vare offervilliga mecenater, kommit i åtnjutande af denna förmån och nu senast Kungsholms folkskola, i hvars kollegiisal häromdagen aftäcktes en af artisten Rob. Thegerström utförd målning, skänkt till skolan af grosshandl. Fred. Löwenadler.

Duken, af hvilken vi här meddela en afbildning, är en vinterbild från Djursholm, en skridskosegling ute på Värtans is, frisk och lätt i färgen och genom sitt motiv synnerligen väl lämpad att slå an på de unga.

Det kan också sägas, att den träffande uttrycker konstnärens eget kynne, eller åtminstone en del däraf, käckheten, rättframheten i hans väsen.

Robert Thegerströms artistiska utvecklingsgång stämmer på ett ungefär med andra nutida konstnärers: efter uppväxtåren och studentexamen studier vid konstakademien, sedan några år i Paris, resor till Italien, Spanien och Egypten, hvarefter kommer vistelsen i hemlandet, då intrycken från studie- och vallfartsåren utmynna i mogen och målmedveten produktion.

Utom måleriet intresserar sig konstnären äfven varmt för musik. Under Pariservistelsen var han nära att slunga penslarne i väggen för att helt ge sig tonkonsten i våld, men så segrade kärleken till paletten och han har sedan varit den trogen. Musiken har dock fortfarande hans intresse i hög grad, den genomsyrar hans konst, gör hans färg lyriskt varm och skir, som i flere af hans landskap, och i de båda musikerporträtten — Hugo Alfvén och Wilhelm Stenhammar — har han i själfva karaktäristiken nått ett vibrato och i färgbehandlingen en rytm, som ange ett djupt musikaliskt temperament.

Bland Thegerströms öfriga dukar förtjäna att framhållas det delikat målade porträttet af hans hustru, likaså den väl träffade bilden af östgöta nations inspektor, prof. Danielson, ett porträtt, som inbringade konstnären hedersledamotskap i nationen.

I år har han fyllt 50 år. Hans första ungdom är alltså förbi. Den andra återstår honom. Och han har de gynnsammaste utsikter att få genomlefva äfven den i lycka och harmoni bland dem, som stå honom nära, och att glädja de talrika vännerna af hans konst med nya verk af en pensel, som fortfarande är frisk och spänstig.

Ty Robert Thegerström tillhör de friska, lifsglada konstnärerna, dessa, som visa tvifvel och grubbelsjuka på dörren och som hylla optimistens åskådningssätt.

ROB. THEGERSTRÖMS NYA TAFLA I KUNGSHOLMS FOLKSKOLA. A. BLOMBERG FOTO.

FRÖKEN THORHILD MALMBERG.

Den hundrade!

DEN KVINNLIGA rösträttsrörelsen i vårt land breder ut sig snart sagdt med hvarje dag. Efterföljande rader vittna om att agitationen nu nått en betydelsefull märkessten på sin frimodigt fortsatta väg mot målet.

FÖR NÅGRA dagar sedan bildades i Värnamo den hundrade föreningen för kvinnans politiska rösträtt. I början af juni funnos i Sverige åttio sådana föreningar, men våra vakna och nitiska rösträttskvinnor kunde naturligtvis icke nöja sig därmed, då de väl veta, hvad sammanslutningen är för en makt. Sommarens ledighet stundar — låtom oss arbeta! Så tycks deras lösen ha varit.

I de mest skilda delar af landet har verksamheten bedrifvits. Fru Gulli Petrini, som är bosatt i Växjö, reste vid midsommartid till Dalarne, kallad till ungdomsmöte i Orsa, men talade äfven i Rättvik och Leksand och bildade föreningar i de två sistnämnda socknarna. Fröken Anna Lindhagen bestämde sig för en långväga Norrlandsturné. På åtta dagar höll hon lika många föredrag och bildade föreningar i Luleå, Skellefteå, Piteå, Ursviken och Boden. Ännu längre mot norden begaf sig fröken Anna Kleman, som grundlade sammanslutningar i Nederkalix och Haparanda. Om intresset i vår nordligaste stad kan man döma däraf, att en tredjedel af dess svensktalande befolkning besökte det möte, som hölls, och att man begärde ett nytt med tolk för den finsktalande, hvars hållande tiden dock icke medgaf. Doktor Lydia Wahlström har besökt västkusten och bildat förening i Gräbbestad.

Rekordet i fråga om trotsande af ansträngningar har dock slagits af fröken Thorhild Malmberg, som genom Jönköpings och Växjö län och rundt Skåne vandrat nittio mil till fots för att verka för saken. Fröken Malmberg, som är lärarinna vid Östermalms folkskola, har vana vid fotvandringar, men tre mil om dagen i genomsnitt på en månad under en regntid sådan som denna sommar är dock ingalunda småsaker, och därtill var fröken Malmberg under första delen af vägen utrustad med en väldig börda af småskrifter, som delades ut.

"Där jag ansåg lämpligt, talade jag enskildt om rösträtten," säger fröken M., "och på ett par ställen höllos föredrag. Marken är märkvärdigt förarbetad, inte på grund af agitation, utan därför att i kvinnornas eget lif i våra dagar finns så mycket, som förbereder, och emedan rörelsen var känd, om också på afstånd."

Efter sin återkomst besökte fröken Malmberg Stockholmstrakten, inalles 7 föreningar ha bildats på grund af hennes initiativ, däribland just den hundrade, den i Värnamo, som grundats i dessa dagar.

Ingen må dock tro, att det rent agitatoriska är nog. Det fordras äfven ett arbete i det tysta, som är icke mindre kräfvande, inkorporerandet af dessa nya föreningar i Landsföreningen, besvarandet af alla bref och förfrågningar, utsändandet af stadgar, skrifter och broschyrer. Det är fröken Signe Bergman, som i sin egenskap af verkställande utskottets sekreterare har allt detta om hand — ett arbete, som fordrar en tankeklarhet, en reda och en outtröttlig energi, om något.

Någon har sagt, att allt det en kvinna verkligen uträttar gör hon på lediga stunder. Ett ord, som verkligen passar in på våra rösträttskvinnor! De ha alla sina ansträngande befattningar i det enskildas eller allmännas tjänst, några ha hus och hem att sköta. På lediga timmar är det således, som allt detta agitatoriska och organisatoriska arbete utföres.

Men snart också, så är det allmänt närda hoppet inom kvinnornas läger, stå vi vid målet!

HILDA SACHS.

Från Starnbergersjön.

DEN ROMANTIK, som hvilar öfver Münchens omgifningar, vidmakthållen dels af den sköna naturen själf, dels och ej minst af de många sällsamma minnen som dröja där sedan Ludvig II:s tid, gör denna del af Bayern i hög grad fängslande för turisten. Det är en svenskas intryck därifrån vi här nedan äro i tillfälle meddela.

I. På "Rosenön".

BAYERN ÄR, som man vet, rikt på vackra, högt liggande sjöar. En af de allra vackraste och mest intressanta är Starnbergersjön, ej långt från München. Tidigt en julimorgon for jag dit ut och hade lyckan att få se sjön och dess härliga omgifningar i strålande solljus. Mäktiga barrskogar omväxla med ljusa löfskogsdungar, byar, slott och villor titta fram här och där ur grönskan, och längst i bakgrunden trona de majestätiska, snöbetäckta Bayerska Alperna.

Naturen har lockat t. o. m. mycket bortskämda människobarn att slå sig ned härute, och man passerar den ena ståtliga furstebonigen efter den andra. Wittelsbacharna ha sedan ett halft sekel tillbaka älskat att uppehålla sig här, och därför är Starnbergersjön oupplösligen förenad med denna ätts öden. Och som Wittelsbacharna genom starka, rikt begåfvade personligheter och romantiska öden taga intresset och fantasien fångna, blir en vandring utmed Starnbergersjön eller en färd på dess djupblå yta synnerligen intressant.

Redan då man stiger ombord på den eleganta ångbåten Bavaria, mötes man af Wittelsbach-minnen Det var nämligen på Ludvig II:s föranstaltande som år 1878 denna ångbåt, hvilken rymmer 1,000 personer och hvars inredning vittnar om, hur högt Münchenkonstindustrien står, byggdes.

Efter en halftimmes färd anlända vi till slottet Possenhofen. Där bor nu hertig Karl Theodor, hufvudmannen för den hertigliga linjen af huset Wittelsbach, med sin familj. Han representerar en lycklig sida af ättens begåfning och har också förvaltat sitt pund synnerligen väl, han är nämligen vetenskapsman, ögonläkare med stort anseende. — Slottet, som ligger alldeles nere vid sjön och är omgifvet af den härligaste park, är emellertid icke tillgängligt för främlingar.

Mitt mål var ej heller Possenhofen, utan "die Roseninsel", Rosenön, en liten ö, ungefär en halftimmes väg därifrån. En gammal fiskare med ett brunbrändt, karaktäristiskt utseende erbjöd sig att ro mig dit. Jag mottog anbudet, och snart sutto vi ute på det blåa vattnet, som låg där spegelblankt i solskenet. Det dröjde ej länge, innan min roddare och jag blefvo goda vänner. På sin rätt svårförståeliga dialekt berättade han mig åtskilligt om den gode hertigen därborta i slottet, som alltid är färdig att hjälpa alla sjuka i bygden. En gång var det en liten fattig flicka, som skadat sitt öga och som därför gick upp till slottet. Men tjänarna ville på inga villkor släppa in henne, förrän hon gått hem och bytt om kängor, ty de hon hade på sig voro försedda med stora stift, som skulle skada de fina slottsgolfven. Flickan skulle just vända om, då hertigen fick tag på henne och utan att bry sig en smula om skodonen förde henne upp till sitt mottagningsrum.

Man förstår hur älskad sådana handlingar som dessa skola göra hertigen. Från hertigendoktorn gick samtalet öfver på dennes syskon och föräldrar, och nu lät min roddare årorna hvila — han förflyttade sig i tankarna ett halft sekel tillbaka, till den tid, då han själf som barbent fiskarpojke sprang omkring där på stranden och allt som oftast såg barnskaran på Possenhofen fri och lycklig rasa och leka därute i skog och mark. Lyckligare familjelif än på Possenhofen fann man sällan i en furstebonigen. Hur olika de än voro, den glade, impulsive hertig Max, "Zitterspelaren", och hans mer allvarliga, litet förnäma gemål, hertiginnan Ludovica af Bayern, så var dock harmoni oftast rådande i hemmet. Därtill bidrog naturligtvis i hög grad den glada barnskaran, sönerna Ludvig Vilhelm, Max Theodor och Max Emanuel, döttrarna Helena, Elisabeth, Marie, Mathilde och Sophie. Med hertiginnan Elisabeth, sedermera kejsarinna af Österrike, hade min roddare varit jämnårig. Oupphörligt gingo hans tankar tillbaka till henne, "Lise från Possenhofen", som folket älskade att kalla henne. Hon stod tydligen de enkla bergsboarna lika nära som hertigen själf. Också var hon ju hans älsklingsbarn och honom nästan ständigt följaktig på hans färder ute i skog och mark. Det var sålunda redan under sin barndomstid Elisabeth insöp denna kärlek till sport och friluftslif, hvartill väl lifvet som kejsarinna i Hofburgs salar skulle erbjuda den största tänkbara motsats.

KEJSARINNAN ELISABETH AF ÖSTERRIKE.

Nu lade min roddare i land vid ön, hvars stränder äro så tätt beväxta af träd och buskar, att man utifrån ej ser något af dess inre. Rosenöns historia går långt tillbaka i tiden. Ett hedniskt tempel skall en gång ha stått där,

Prenumerera oförtöfvadt på **BARNGARDEROBEN** alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpreda.

och man har vid gräfningar i marken funnit en mängd romerska mynt och smycken. Kung Maximilian II, Ludvig II:s fader, som mycket älskade denna del af Starnbergersjön, hade för afsikt att midt emot Rosenön anlägga ett ståtligt slott, omgifvet af en storartad trädgård och park. Parkanläggningarna hann han med, men slottsbyggnaden kom aldrig till stånd på grund af hans död. På den lilla Rosenön hade han också låtit anlägga en härlig trädgård med en mångfald rosor — däraf öns namn. Ludvig II älskade Rosenön ännu högre än fadern, och han slösade stora summor på dess förskönande; massor af nya rosenarter fördes dit, och det säges, att ej mindre än 17,000 olika slag sådana slutligen funnos där.

En lång stund fick jag lyckligtvis ströfva ensam omkring på ön. Hur härlig måste denna ej varit på den tiden, då vänliga händer vårdade alla dessa skatter! Nere vid stranden på öns östra sida, just där man har den underbart sköna utsikten öfver Alperna, funnos flere rosenbersåer och rosenhvalf — öfver ett fint gallerverk af trä falla massor af hvita och blekröda rosor ned, nästan täckande de små enkla gröna sofforna och stolarna. Träet, som murknat, erinrar om att många decennier svunnit, sedan denna plats var en mycket älskad tillflyktsort för den bayerska kungafamiljen och dess fränder. Här samlades de ju ofta, kung Maximilian och hans sköna drottning samt deras söner Ludvig och Otto, som fått sin mors skönhet i arf, och hertigparet från Possenhofen med sin blomstrande unga skara. Och medan jag sitter där och inandas rosendoften, tycker jag mig se dem alla framför mig, de båda strålande vackra hertiginnorna, Elisabeth och Sophie, den begåfvade Hélène, den sympatiska, själsstarka Marie — — — var det underligt, om hertiginnan Ludovica närde stolta planer för sina döttrars framtid! Var det underligt, att hon hoppades de skulle få bära drottningkronor? — Allra starkast är minnet af Elisabeth knutet till ön. Hon var ju här ej blott i sin barndoms och tidiga ungdoms gyllene dagar, utan också senare, då lifvet tedde sig så annorlunda för henne. Kanske är det också rosorna, som på ett särskildt sätt erinra om henne. Man minns hennes första möte med kusinen, den unge kejsar Frans Josef, då hon kom inspringande i salongen med en bukett vilda rosor i handen, man minns, hur sedan vid den sjuttonåriga kejsarinnans intåg det ljöd rundtom i hennes nya rike:

Rose aus Bayerland,
Lieblich und traut,
Nun grüsst dich ganz Oesterreich
Als hehre Braut.

Man minns, huru rosor öfverallt ströddes på hennes väg och hur i diademet på hennes panna röda och hvita rosor voro inflätade * . . .

Det glider ett moln öfver solen, och det mörknar öfver bergen därborta. Men jag blir kvar i rosenbersån, jag följer deras öden, de ungas, som nyss stodo där framför mig, strålande af hälsa och lycka. — Elisabeth är åter på Rosenön, men ensam eller tillsammans med sin kusin Ludvig II, Bayerns konung, den grubblande, underlige fursten, hos hvilken Wittelsbacharnas arffiende sedan ett sekel tillbaka, vanvettet, så länge låg på lur, innan någon hade en aning därom. Rosenön hade varit vittne till hans korta trolofningstid med kusinen, hertiginnan Sophie, om hvilken han en gång yttrade, att kungligare brud aldrig varit skådad i Europa, och man finner det nästan underligt, att han kunde uthärda åsynen af den nu, då lifvet mörknat så omkring honom. Här utbytte de sina tankar, han och Elisabeth, om detta underliga lif, som lofvat dem nästan allt och som svikit dem så. Den stora melankolien och fruktan för att blifva träffade af Wittelsbacharnas öde hade gjort dessa båda till vänner och förtrogna. — Efter Ludvigs död satte Elisabeth aldrig mer sin fot på Rosenön.

DROTTNING MARIE AF NEAPEL.

Förgäfves spanar jag efter ljusare lifsöden bland dessa unga. Ännu en af dem, prinsessan Marie, vann en krona. 1859 blef hon nämligen förmäld med konungen af Neapel, Frans II. Men länge fick hon ej behålla sin tron, Garibaldis skaror strömmade in öfver Frans' rike och en morgon måste de kungliga genom palatsets trädgård fly undan på en ångbåt och begifva sig till Gaëta. Där skulle man försvara sig till det yttersta. Under den svåra belägringstiden här är det den nittonåriga Marie af Bayern lägger i dagen ett hjältemod och en själshöghet, som för alltid ställa henne i de stora kvinnornas led. Med rätta kallar Clara Tschudi sin bok om henne "En förgäten hjältinna". Ack, ej blott förgäten af världen utan ock illa lönad af den make, som hon så troget stått bi i olyckans dagar!

Ännu mindre värdig en högboren, renhjärtad ung flickas kärlek var grefve Ludvig af Trani, som äktade hertiginnan Mathilde; förstörd af ett utsväfvande lefnadssätt, tog han lifvet af sig. Hvarken hon eller hertiginnan Marie hade för öfrigt sett sin make före bröllopet. Hélène, gift med fursten af Thurn-Taxis, miste tidigt man och äldste sonen, och Sophie, den sprittande glada Sophie med de underbara blå ögonen, sedermera hertiginna af Alençon, drabbades ju af ett fruktansvärdt öde, hon omkom vid basarbranden 1897 i Paris.

PRINSESSAN SOPHIE, HERTIGINNA AF ALENÇON.

Jag väcktes ur mina drömmerier af en trädgårdsdräng, som erbjöd sig att föra mig omkring på ön. Den är ej stor, och största området är fortfarande upptaget af rosenrabatter och andra blomsteranläggningar. Men man ser så väl, att ingen vidare omsorg lägges ned på skötseln af dessa — det är ej längre de förnäma, stolta La France, Maréchal Niel och Gloire de Dijon, som dominera, utan en mängd enklare, vanligare rosenarter. Och här och där har ogräset fått växa högt. Underligt var det att gå igenom den lilla villan i italiensk stil, som ligger på ön och där förr de höga herrskapen plägade samlas. Tjockt damm låg öfver de enkla möblerna därinne, och träden utanför hade längesedan vuxit för fönstren, hvarifrån man förr måste ha haft den härligaste utsikt öfver sjön och bergen. Af allt, hvad mannen sade, var det endast några ord, som ljödo kvar i öronen på mig: "För femtio år sen, för femtio år sen" —

Vid afskedet gaf han mig en bukett rosor från den stora parterren. Med dem i handen hoppade jag ner i båten, som låg vid den lilla landningsplatsen, hvilken nu knappast synes, så tätt stå där buskarna och träden. Det var där, som Ludvig II brukade lägga till med sin lilla lustjakt Tristan, då han kom hit öfver från sitt lustslott Berg på andra sidan sjön.

MARIE LOUISE GAGNER.

* Se Clara Tschudi, Elisabeth, keiserinde av Österrige og dronning av Ungern.

KÖP
Svart Siden.
Begär profver franko af våra garanteradt solida sidentyger från 90 öre till kr. 13 pr mtr.
Specialité: Sista nyheter af brud-, sällskaps- och promenadtoiletter, äfven i kulört och hvitt.
Sändes *tull- och portofritt* direkt till privata.
Schweizer & Co, Luzern S 6, (Schweiz).
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Mali-Åsa.

En historia från det gamla Norrland af
Valdemar Lindholm.

(Forts. fr. n:r 35)

EN GÅNG, när far hennes, Johannis-Olle, som han kallades, hade öfverraskat henne på Ladunäset, där hon brukade sitta och sjunga farfars låtar, hade Mali-Åsa gifvit sig i tal med honom om farfadern och hans fiol. Hon hade grubblat så mycket på det där, och eftersom hon blef äldre, hade grubblerierna tagit fastare form.

Nu var hon fjorton år gammal och i det närmaste utvecklad kvinna. Hon hade gått och burit sina funderingar för sig själf och aldrig yppat något. Men utan ord hade det blifvit ett slags förtrolighet mellan far och dotter allt eftersom Mali-Åsa blef äldre. Och hon sjöng nu ofta farfarslåtarna för Johannis-Olle. Hon hade till och med själf satt ord till melodierna, så att det var riktiga visor.

Det var en härlig afton strax efter midsommar. Hela sjön låg lugn och stilla som en spegel, när Johannis-Olle kom roende förbi Ladunäset. Han kom från sörsidan sjön, där han varit och lagt ut langner.

Han hörde, hur Mali-Åsa satt och sjöng därute på näset — ja, nu såg han ju ock hennes ljuslockiga hufvud, där hon satt uppkrupen på en sten vid stranden. Hon vinkade till fadern och sjöng.

Så vände han båten mot länningen och gick bort till dottern, som satt oberörd som om hon ej märkt honom. Hon sjöng — sjöng — endast sjöng så att tonerna flögo likt svanar om våren ut öfver den blanka sjön och de drömmande skogarna.

Johannis-Olle satt en bit därifrån och bara hörde på.

Hon tystnade till slut och blef sittande, seende ut öfver sjön med ögon, som lyste af längtan . . .

"Du har fått en stor gåfva af Gud, Mali-Åsa. Det är som det vore tröst och välsignelse i att höra dig sjunga," sade Johannis-Olle till slut sakta och tveksamt.

Hon vände sig om och såg på far sin. Solen, som dansade på Bergåsens högsta kam, sände en rödgul strimma genom Mali-Åsas blonda hår. Och Johannis-Olle, finnbyggaren, kände det med ens som om han varit blyg och bortkommen för sitt enda barn.

"Tror I så, far," sade hon sakta och eftertänksamt.

"Men säg, far," — fortsatte hon sedan med ängslan i rösten — "inte hade väl Ristin rätt i det hon sade om farfar?"

"Hvad menar du, barn?" — Johannis-Olle såg halft ängsligt på sin dotter.

"Det hon sade: 'Fiolen drog honom till helvete' . . ."

Hon brast i gråt . . .

Det blef en stunds paus. Johannis-Olle visste inte själf hvad han skulle tro och säga

Claës Hultberg
Konsthandel och Inramningsaffär.
Alla sorters Taflor och Reproduktioner, af Fotografiramar. Speglar och Konstmöbler af eget förstklassigt fabrikat.
Skulptur, Keramik, Porslin. Största lager
18 Birger Jarlsgatan 18

DAVID. DIKT AF HARALD JACOBSON.

HERDEGOSSEN, Herrens hjälte,
står mot filisteern trygg,
utan hjälm och utan pansar
emot Goliats tunga lansar,
blott med slungan öfver rygg.

Filisteern skymfat Herren.
Israel fått smädesting.
Hånet djupt hos David bränner
och till hämnd hvar sena spänner
och ger armen segersving.

Se, hur stolt gestalten blommar
denna stund för Zebaot!
Djärfva bryn kring ögonflamman,
rena läppar fast tillsamman,
barmen häfd och spänstig fot.

Ännu några steg — och stenen
skall ur slungan flyga ut.
Och den skall sin bana stanna
i bespottarns fräcka panna
och på skymfen göra slut.

Därför denna allvarsfägring
under lockars linjelek —
denna styrkans höga rening,
man och yngling i förening,
marmorhård och pinjevek.

* * *

Så framgick David ur carrarans sköte,
o Buonarroti, för din skaparhand.
Din kraft och tro i stenen stämde möte,
och hjälten fick din egen hjärtebrand.

Knappt mer än yngling, grep du mejselstålet
och hammarn slog som slungan segerstark.
Och när i Davids blick du nådde målet,
föll mången otrons Goliat till mark.

Nu är din David rest på Piazzalen,
där själf en gång du för Firenze stred.

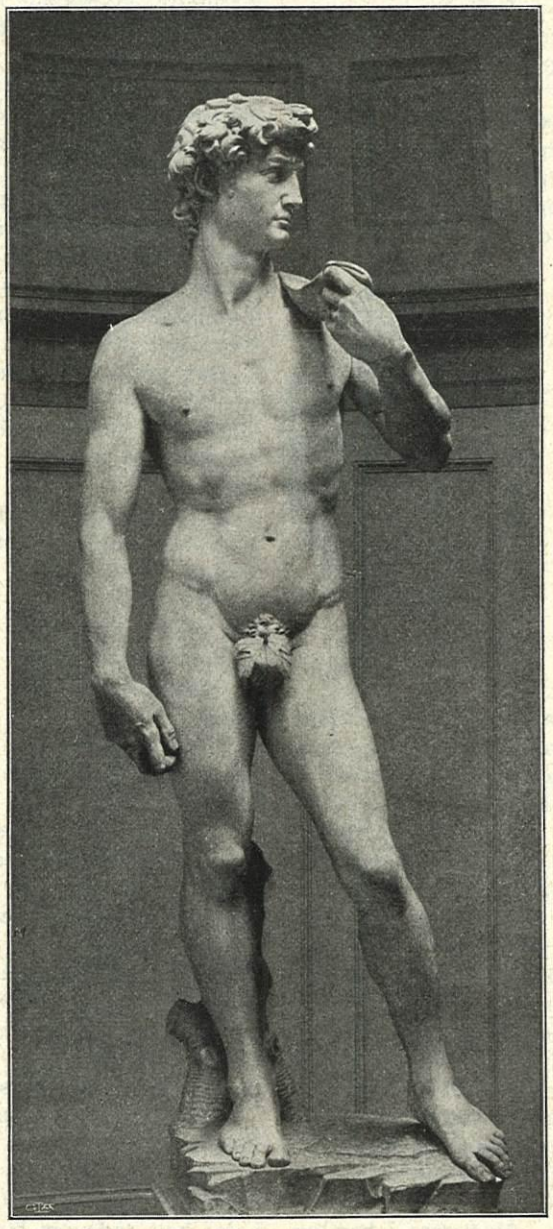

DAVID. SKULPTUR I MARMOR AF MICHELANGELO. ACCADÉMIA DI DELLE ARTI I FLORENS. FINNES OCKSÅ REST I BRONS PÅ PIAZZALE MICHELANGELO.

I brons han blickar öfver Arnodalen
mot färgens folk och mejselmännens led.

Skall icke stenen snart ur slungan flyga
mot nya konstens självbelåtne son,
som står i vetenskapens rustning dryga
och kastar ut mot Zebaot sitt hån?

Vid stodens sockel jag en kväll fann hvila.
En sällsam strid jag såg vid Arnos ström
och hörde stenen genom luften ila.
Jag glad sprang upp... Men ack, det var en dröm!

Firenze 1907.

---

inför detta häftiga utbrott. Han strök sakta, smeksamt dotterns ljusa hår.

"Ingen människa kan döma den andra till helvete. Och om far med syndigt spel förförde folket, så ångrade han detta bitterligen. Ja — nog hängde hans hjärta fast vid fiolen, men inte tror jag att Gud nekat honom sin nåd ändå."

Johannis-Olle talade osäkert och trefvande, som om han ej själf trodde på eller visste hvad han skulle säga, förr än det var sagdt.

"Tror du, far, att fiolspelet var syndigt? Var inte det ock en Guds gåfva och känner du inte själf, hur farfars låtar äro till tröst och välsignelse..."

"Men predikanten sa' att det var idel djäfvulens bländverk, och att spelet var satans gärning..."

Mali-Åsa satt en lång stund alldeles tyst. Det var en sådan massa underliga tankar, som kommo öfver henne. Hon kunde inte klara dem. Hon såg farfadern däruppe på Bergåsen, sittande och lyssnande till något, som ingen annan kunde höra — därnerifrån, där han begraft sin hjärteskatt, sin fiol.

Åh — nu förstod hon — det var fiolen han hörde. Han satt däruppe i ensamheten och hörde, hur fiolen spelade de gamla låtarna till tröst och välsignelse för ett pinadt hjärta! Och då hade han sett lycklig och nöjd ut. Men så hade prästens helveteslära runnit honom i hågen. Och då hade anfäktelsen kommit. Det var läsarprästen, som tagit lifvet af farfar med sin helveteslära — det var prästen, som tagit bort det bästa ur farfars lif och gjort honom till en vettvilling...

Spänstig som en fjäder sköt hon upp.

"Nej, far — inte gjorde farfar den stora synden, som ej kan bli förlåten. Men syndaren var den, som tvang honom att gräfva ned det bästa af sig själf i Bergåsen därborta."

Johannis-Olle hade också funderat. Men tankarna gingo trögt, och han förstod inte flickan. Tyst gick han ned till båten och sköt ut den. Mali-Åsa hoppade i båten och satte sig i stammen. Hon såg så ut, att far hennes inte kunde begripa hvad som kom åt henne.

Men flickor i den åldern äro ju så ombytliga...

*

Vällärde och välaktade pastoren i Borgsjö, herr magister Callesson, var föga glad, när han fick besök af finnbyggare. De hörde väl till hans pastorat och hade samma fullgiltiga anspråk på själavård som de öfriga sockenboarne, men alltsedan den stora fejden med den ökände finntrollkarlen Per Grund i Hesjö hyste magister Callesson för finnbyggarne en respekt, som nästan gränsade till afsky.

"De äro vredens barn, fulla af illfundigheter och djäfvulens konster," plägade han säga, när talet kom in på detta ämne. Och sannerligen kunde han ock ha skäl för denna sin förmodan.

Ty det hade händt honom en sällsam sak. Han hade kommit i process med Per Grund om en småsak. Finnbyggaren förlorade och gick från tings, fuller af vrede.

"Vänta du, prästekläpp," svor Per Grund, "jag skall rödmåla dina hus och ge dina barn en förunderlig talegåfva."

Precis på dagen ett år efter brann prästens kvarn. Och nästa år samma dag brann prästgården. Tredje året hände dock det värsta: prästens son blef mållös.

Dessa voro svåra hemsökelser, som gått öfver herdatjället. Och om än pastorn ej direkt trodde på trolldom, stod han här inför ett sammanträffande af omständigheter, som ej kunde göra honom gynnsamt stämd mot Per Grund

Lagermans flytande putspomada BON AMI.

i synnerhet och socknens öfriga finnbyggare i allmänhet.

När därför Johannis-Olle en dag på eftervintern kom till pastorn med Mali-Åsa och bad, att hon skulle få vistas i prästgården, medan hon förbereddes till sin konfirmation, var det inte någon lätt sak att få honom med därpå. Men Mali-Åsas intagande väsen, hennes vackra röst och strålande ungdomsfägring vunno prästens och prästfruns hjärtan, och finnbyggarstintan fick löfte att stanna mot det att hon hjälpte till i alla göromål som en af gårdens pigor under sina från läsningen lediga stunder.

Mali-Åsa hade kommit in i en ny värld. Ensamheten därute i vildmarken hade förut varit hennes enda sällskap. Hon hade nästan aldrig förut kommit tillsammans med oskylda människor, d. v. s. andra än släktingar. Ett par gånger, vid jul och midsommar, hade hon väl fått följa med till kyrkoplatsen, men hvad hon då sett där hade nästan skrämt henne. Och hon hade alltid känt det som en stor lättnad, när hon åter var ensam och såg omkring sig den vanliga, lugna omgifningen.

Nu tycktes henne kyrkoplatsen helt annorlunda än hon då såg den. Människorna voro också annorlunda.

Gruppbild af deltagarne i sommarkurserna i Matarengi.

SOMMARKURSER af en i vårt land hittills ganska enastående typ äro de, som under en månads tid pågått uppe vid den svenska kulturens utpost i norr, Tornedalens folkhögskola i Matarengi, och nyligen afslutats. Kurserna ha närmast varit afsedda för lärarinnor vid folk- och småskolor i Norrbotten, men äfven varit tillgängliga för andra; de hafva omfattat ej blott teoretisk undervisning i form af föreläsningar, utan därjämte praktisk handledning i slöjd, matlagning, huslig ekonomi m. m. — och dessutom har naturligtvis ej så ringa tid kunnat anslås åt "utelif" i de säreget sköna nejder, där numera gränsen mellan Sverige och det ryska väldet går fram. Så har en utfärd företagits öfver Torne älf till det midt emot Matarengi belägna "midnattssolsberget" Avasaksa, en annan till det egendomligt byggda berget Luppio (på svenska sidan, med en sällsynt storslagen utsikt mot norr och söder öfver Tornedalen). — Initiativet till kurserna har tagits af folkhögskolans föreståndare, direktör L. De Vylder; såsom föreläsare och kursledare hafva med honom samverkat folkhögskolans öfriga manliga och kvinnliga lärare samt en yngre universitetslärare ända nere från Lund, docent R. Holm. En ungdomlig och frisk på samma gång som ansvarsfylld och ej minst hoppfullt nationell stämning har präglat de fyra veckornas samvaro, hvilken för visso hos alla deltagarna kvarlämnat djupgående intryck och goda minnen. Vår bild återger samtliga i folkhögskolan inkvarterade kursdeltagare, samlade i dess vackra, långt ifrån nordiskt karga trädgård.

Hon mindes af sina kyrkhelgsbesök endast ett brokigt virrvarr af fulla bönder och fulla lappar, skockade kring handelsmän från Sundsvall och Härnösand, hvilka med hög röst prisade sina varor hvar och en bakom sitt lass, alltunder det de läto brännvinet ymnigt flöda. Och så julljusen i den lilla hvita kyrkan förstås — det som mest fångat hennes barnsliga sinne.

Men alltsammans var bara som en dröm.

Nu däremot såg hon det hela på ett annat sätt. Under flere månader skulle hon stanna här bland människorna — hon kände, att hon därför måste se som de och lära sig tänka som de. Ty det fanns något inom henne — en röst, som hon inte riktigt förstod, som sjöng, att vildmarken ej ensam är tillräcklig — att vildmarken ej gifvit henne allt, aldrig skulle kunna gifva henne allt det hon omedvetet längtade efter . . .

*

"Det är något underligt med den flickan," sade magister Callesson, som var hennes religionslärare och husbonde.

"Mali-Åsa är inte som de andra flickorna," sade bondpojkarna, som voro hennes läskamrater.

"Det hörs att det är Mali-Åsa, som sjunger", sade kyrkfolket, när vid helgerna hennes klara stämma ljöd genom templet högt öfver de andras som en klocka af rent silfver.

Men Mali-Åsa hörde inte på hvad som sades rundt om henne. Hon hade kommit in i ett nytt lif, som bjöd henne så mycket, som hon förr ej anat.

Hon var bara femton år, när hon kom till magister Callessons, men naturen där ute i vildmarken hade utvecklat henne till kvinna, så att hon tyckte sig äldre än alla sina läskamrater.

På midsommarafton skulle barnen stå i gången, och midsommardagen skulle sedan deras första nattvardsgång äga rum.

Ett par dagar förut, på aftonen, när dagens id var slutad och magister Callesson satt i sitt lilla ämbetsrum rökande sin pipa, knackade det på hans dörr.

Det var Mali-Åsa, som steg in, blyg och försagd.

Hon hade något viktigt att tala om och hon syntes upprörd.

Magistern talade stilla och vänligt till sitt mest älskade läsbarn, och så fick han höra allt det Mali-Åsa gått och burit på.

Det var den gamla historien med farfadern. Hon berättade, hur hon hört hans spel — sett hans vånda i ensamheten och så hans slut.

"Jag vet inte hur det kommer sig," slutade hon, "men det är som om jag kände att farfars och mitt öde hängde ihop. Jag har tänkt och tänkt på det sedan jag var så liten som så — och jag kan inte få ro. Grannas Ristins ord ringa mig ännu i öronen: Fiolen drog honom till helvete."

Magister Callesson satt tyst och begrundande. Jaja — det var något underligt med denna flicka. Hon var inte lik allmogefolket i öfrigt.

Han kom att tänka på en historia, som han hört uppifrån Sorsele — om en viterkvinna, som blifvit människa. Prosten Öhrling hade talat om det och han hade själf varit lifligt öfvertygad om sin berättelses sanning. Det hade magister Callesson nogsamt själf bitterligen fått erfara . . .

Han tittade oförmärkt på flickan, som satt där, vacker som en liten drottning trots sin torftiga dräkt och läggande sina ord på ett helt annat sätt än han var van att höra allmogens kvinnor tala.

Ännu hade han ej fått klart för sig, hvad han skulle tro om Mali-Åsa eller hvad han skulle svara, när Mali-Åsa själf bröt tystnaden:

"Jag har tänkt på detta, pastorn, att om farfar blef osalig, är det inte värdt att jag går fram. Ty då blir jag ändå osalig, jag med."

Det klang som ett kallt trots i hennes röst, men i nästa ögonblick böjde hon sig ned och snyftade högljudt.

"Ack säg — pastorn — pastorn — inte blef farfar dömd till helvete för fiolens skull?"

Det lät som en förtviflad bön.

Magister Callesson talade länge och mildt till den gråtande Mali-Åsa. Musiken var en Guds gåfva, gifven människorna till tröst och uppmuntran. Och ingalunda är musiken någon synd i och för sig. Men om mänskan så fäster sitt hjärta vid något jordiskt, att det drages ifrån Gud, då begår hon synd emot Guds första och största bud: Du skall inga andra gudar hafva för mig.

"Ja, men fiolen var ju en Guds gåfva — inte kunde den väl då föra farfar bort från Gud?"

"Äfven det goda kan användas till ondt, mitt barn. Men låt oss hoppas, att Gud i sin nåd gett din stackars farfar ro och förlåtelse. Gubben offrade ju det käraste han hade för att han trodde att Gud fordrade det af honom. Och om han sedan drogs tillbaka till det ställe, där fiolen var begrafven, var det så — låt oss tro det — som en son gärna besöker sin faders graf, en fullt förklarlig mänsklig svaghet, som Gud helt säkert ej fördömer . . ."

Prästen tystnade hastigt. Det förekom honom, som hade han suttit och talat emot sin egen lära och öfvertygelse. Bestämdt var det något underligt med denna flicka . . .

Mali-Åsa hade rest sig och kom fram.

"Tack, herr pastorn! I har gjort mig mycket godt, det Gud löne er för."

Och så försvann hon, tyst som hon kommit.

Magister Callesson såg efter henne med en lång, undrande blick . . .

*

Därför att Mali-Åsa bodde i prästgården och var såsom en af prästgårdspigorna, kom hon inte så mycket tillsammans med sina läskamrater. Men när hon var i ungdomshopen, tycktes det som om hon varit drottning öfver alla de unga.

Främst stod hon i kunskaper — magister Callesson stod stundom i förvåning öfver hennes snabba, träffande svar — och främst var hon ock, då det gällde lek och ras. Men stundom kom det öfver henne ett underligt drag af skygghet och tillbakadragenhet, och midt under det hon var spelande glad och sjöng de muntraste låtar, kunde hon bli dyster och svårmodig och gnola melodier, som kommo de unga att känna sig sorgsna till sinnes.

Det talades i hela socknen om Mali-Åsas förunderliga sångargåfva. Och folket kom till kyrkan lika mycket för att höra Mali-Åsas sång som för att höra magister Callessons välmenande, men något torra predikningar.

(Forts.)

LUZERN
Förnäm vistelseort under sommaren.
G:D HOTEL NATIONAL
Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön. Rum från 4 kr. Ill. prospekt gratis

PRINS WILHELMS AMERIKAFÄRD.

1. Prins Wilhelm vid ankomsten till Jamestown med svenske ministern H. Lagercrantz (till vänster) och mr Charles W. Kohlsaat, hedersattaché vid svenska legationen under prins Wilhelms amerikabesök (till höger). 2. Amerikanska krigsfartyg på Hampton Roads. uppvaktande Fylgia. 3. Amerikanska trupper ombord på flaggskeppet Connecticuts akterdäck, färdiga att salutera Fylgia. 4. Fylgia saluterande Connecticut. Fotografien tagen från Connecticuts masttopp. 5. Kapprodd på Hampton Roads, tisdagen den 20 aug., mellan svenska och amerikanska sjömän. Efter fotografier från Iduns korrespondent, vid Jamestown-utställningen hr Ture Marcus.

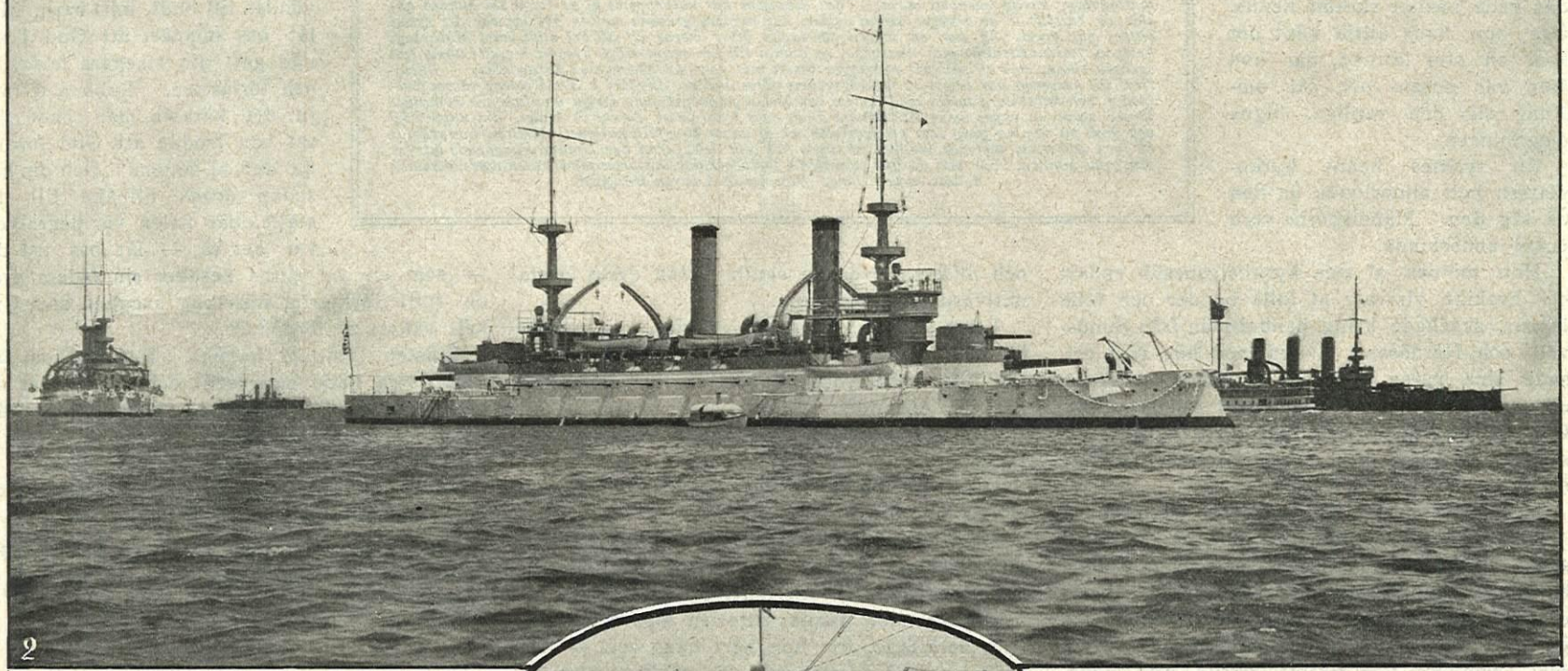

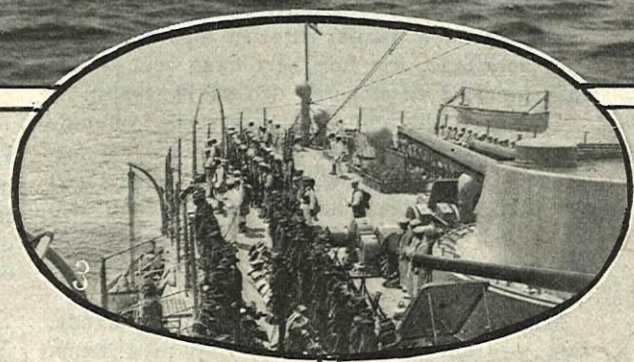

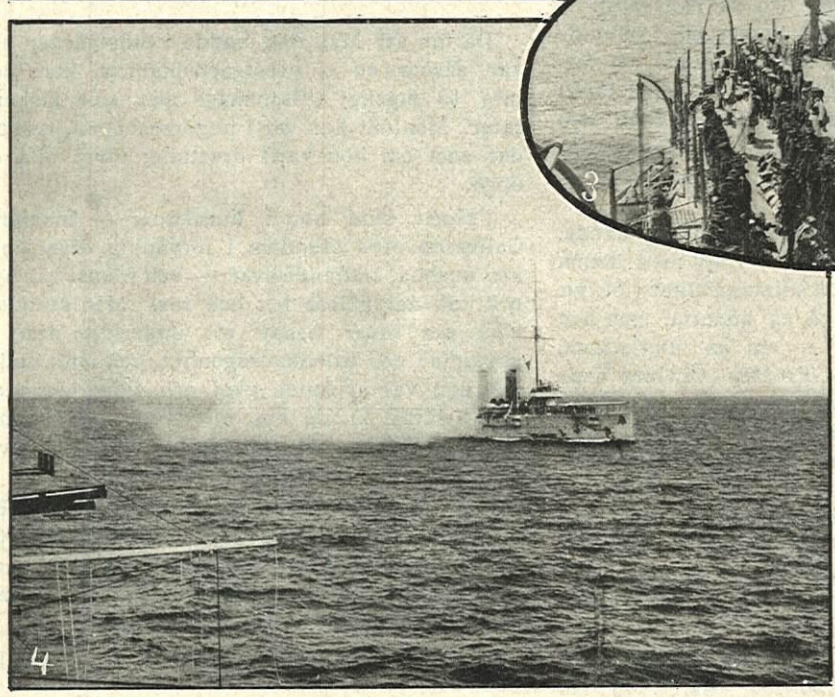

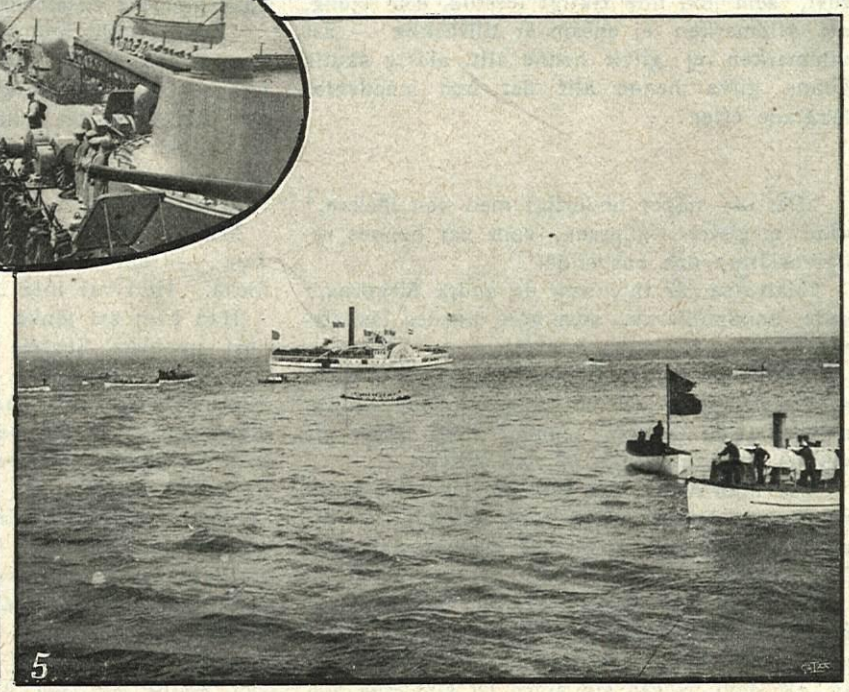

Prins Wilhelms Amerikafärd.

1. Staten New-Yorks palats vid Jamestown-utställningen, hvarest utställningens president högtidligen mottog prins Wilhelm och de svenska officerarne måndagen den 19 aug. och där samma dag gafs stor bal för kadetterna. 2. Prins Wilhelm med uppvaktning på besök i den svenska afdelningen i manufakturhallen. 3. Guvernören för Virginia mr Claud: Swanson, värd vid den stora middagen å Chamberlin Hotel. 4. De svenska gästernas ankomst till Chamberlin Hotel, där staten Virginias guvernör gaf stor middag d. 20.

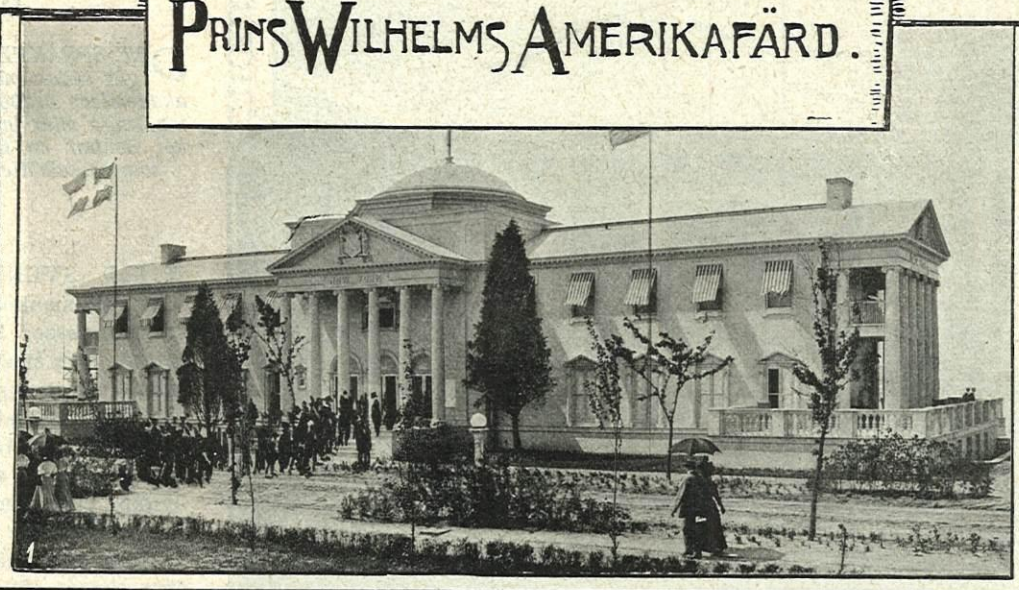

5. Hon. St. George Tucker, president för Jamestown-utställningen och värd vid receptionen i staten New Yorks palats. 6. »The Warpath», nöjesgatan på Jamestownutställningen. 7. Öfveringenjören för Virginia Railway Comp. Henning Fernström, svensk konsul i Norfolk och värd vid middagen för prinsen och inbjudna å Virginia Club, måndagen den 19. 8. Manufaktur- och konsthallarne på Jamestown-utställningen. Efter fotografier från Iduns korrespondent, innehafvaren af den svenska afdeln. i manufakturhallen hr Ture Marcus.

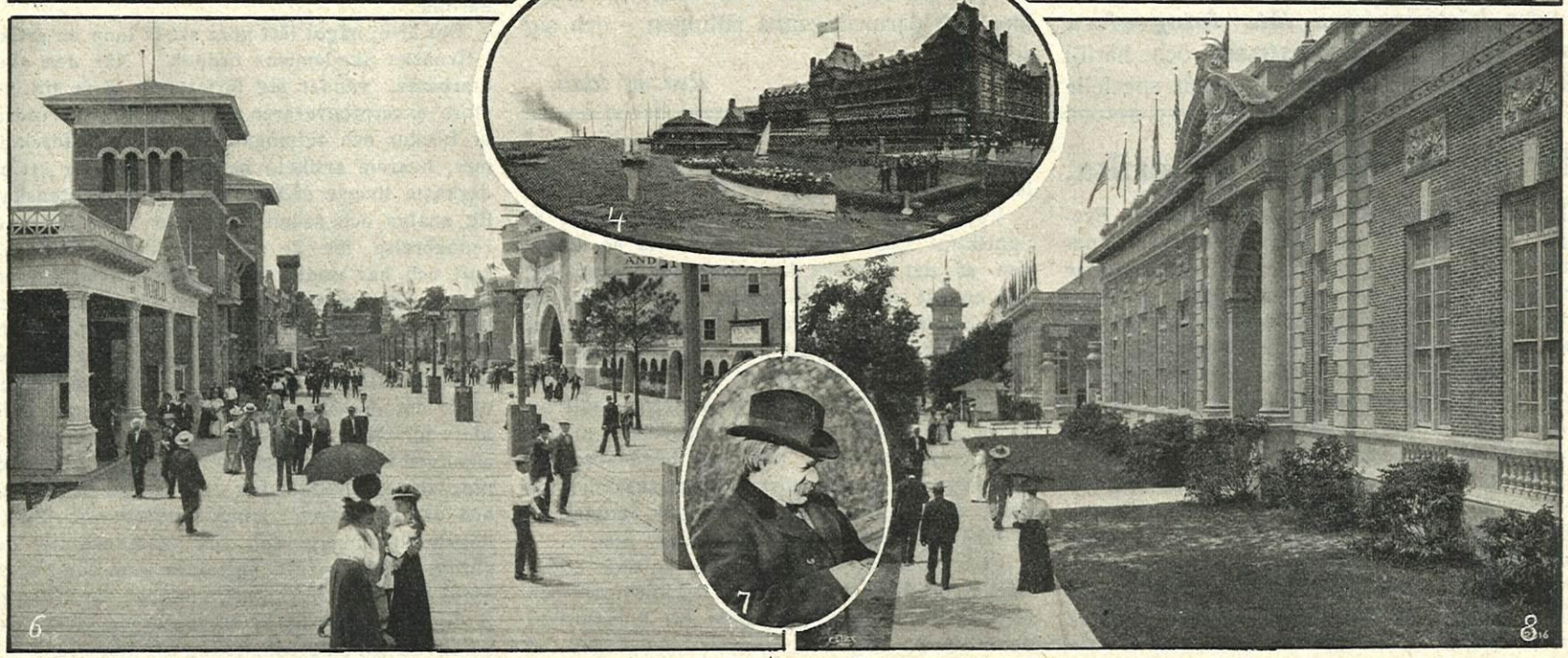

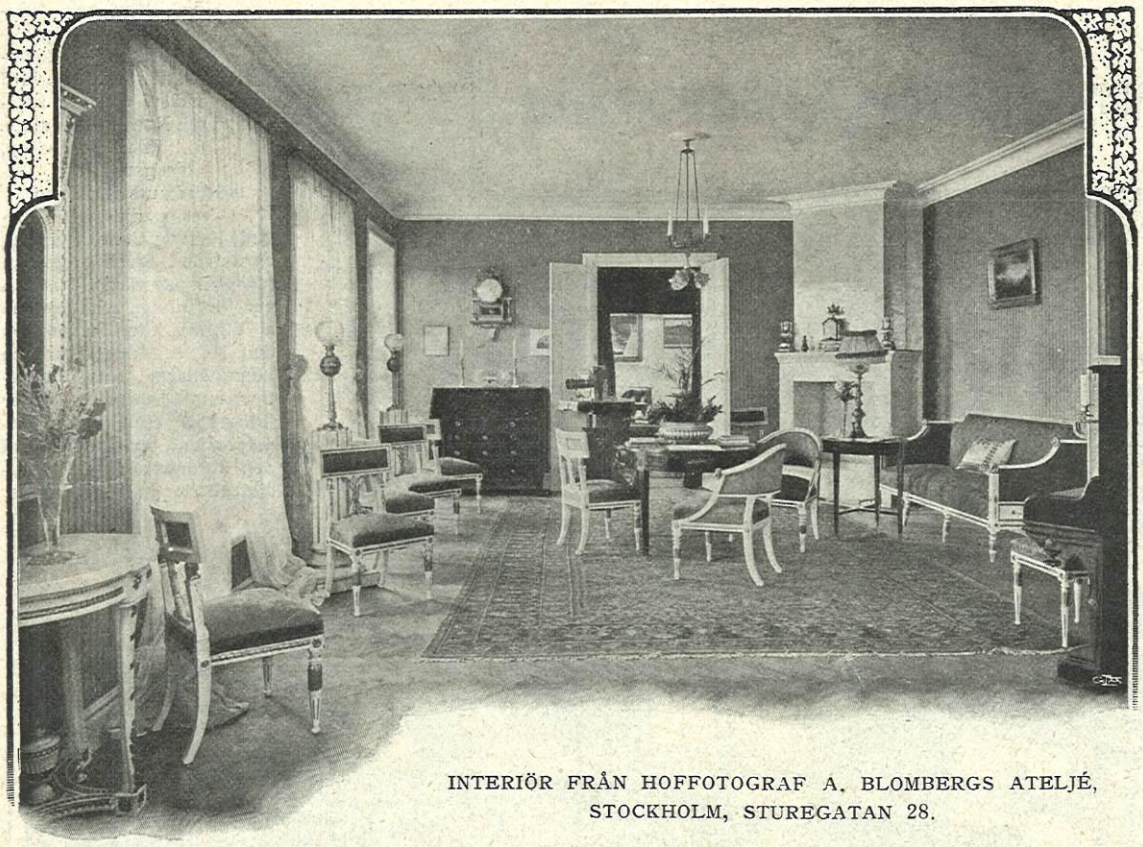

INTERIÖR FRÅN HOFFOTOGRAF A. BLOMBERGS ATELJÉ, STOCKHOLM, STUREGATAN 28.

Till Sveas vackra döttrar!

Fri fotografering för täflingen om skönhetspriset.

IDUNS SKÖNHETSTÄFLING torde nu kunna räknas bland dagens brännande frågor, en af dessa intresseväckande händelser, hvilkas utveckling följes med den största spänning. För att emellertid göra deltagandet i täflingen än lättare, ha vi i dagarna träffat ett arrangemang, som vi tro skall hälsas med allmän tillfredsställelse af vår kvinnovärld.

Det torde nämligen, och detta ofta nog, yppa sig fall, då vederbörande äro i saknad af väl utförda porträtt för insändande till täflingen och af ekonomiska eller andra skäl uraktlåta att gå till en fotograf, och sålunda får en god föresats förfalla, kanske till förlust för täflingen i dess helhet.

För alla dessa är tillfälle beredt att nu under höstmånaderna ***låta fotografera sig på Iduns bekostnad,*** och härtill kräfves endast ett besök hos vår specielle fotograf, *hoffotografen hr A. Blomberg,* om hvars kapacitet som artistisk porträttör Iduns spalter sedan många år förträffligt bära vittne.

Hr Blombergs eleganta och tidsenligt inredda ateljé, af hvilken här ofvan meddelas en interiör, är belägen *Sturegatan 28, 4 tr.* och tiden för fotograferingen i fråga har fastställts till *söndagar kl. 11—1, hvardagar kl. 12—3.*

De besökande ha endast att till hr Blomberg uppgifva namn och adress, och får hvar och en sig sedan *gratis* tillsändt ett omsorgsfullt utfördt kabinettskort samtidigt som vi från ateljén erhålla en liknande kopia, som ingår i täflingen.

Vi uppmana nu alla, som det vederbör, att skyndsamt skrida från tanke till handling och därmed gagna täflingen — och sig själfva!

Red. af Idun.

Prins Wilhelm i Amerika.

FAST DEN BREDA Atlanten skiljer Sverige från västerns stora republik, har under denna sommar känslan af att vi svenskar på ömse sidor om det stora vattnet höra samman helt säkert gjort sig starkare gällande än någonsin på grund af prins Wilhelms Amerikafärd.

Kabeltelegrammen ha bragt oss underrättelser om de storartade festligheter, som Jamestown-utställningens bestyrelse anordnat i anledning af prinsens besök på staden Jamestowns stora exposition — en utställning, som ger ett nytt bevis på den aldrig hvilande amerikanska energien — vi ha läst om hur pansarkryssaren Fylgia, med hvilken prinsen företager färden, vid sin uppsegling på Hampton Road utanför de båda syskonstäderna Norfolk och Jamestown, festligt hälsats af den där för tillfället förlagda delen af den amerikanska flottan, vidare om lysande banketter, trupprevyer o. s. v. samt om prinsens sammanträffande med presidenten Roosevelt på dennes landtställe Oyster Bay.

Våra talrika utvandrade landsmän ha af uppriktigt hjärta gladt sig åt att få se ättlingen af det svenska konungahuset ibland sig, och endast den öfverflödande gästfriheten från amerikanarne själfva har i någon mån hindrat prinsen att i den grad han önskat få fraternisera med sina landsmän. Vi tro emellertid, att hans besök i Förenta staterna skall bidraga att stärka samhörighetskänslan mellan svensk-amerikanarne och de hemmavarande svenskarne, rikta de förras uppmärksamhet på deras fädernejord, som allt ifrigare längtar att få sina utflyttade söner och döttrar åter.

Vi meddela å föregående sidor en serie bilder från prins Wilhelms vistelse i Jamestown och bli kanske senare i tillfälle att komplettera dem med några snapshots från det af många festliga moment kännetecknade besöket i New York.

Svenska akademiens ordboksarbete.

DET SPRÅKVETENSKAPLIGA storverk, som pågår sedan många år tillbaka och heter Svenska akademiens ordboksarbete, har den stora allmänheten ringa eller ingen aning om. Nedanstående artikel lämnar en inblick i det komplicerade arbetet, som sysselsätter ett flertal af våra språklärde.

VID SVENSKA AKADEMIENS senaste sammankomst redogjorde direktören för året, professor K. F. Söderwall i Lund, för det arbete, som nedlägges på akademiens ordboksarbete, samt tog detsamma i försvar för anmärkningar, som tidtals göras mot detta standardwork. Härigenom fästades uppmärksamheten vid ett af vårt lands större vetenskapliga företag, på hvilket eljes den satsen kan tillämpas, att hvad stort sker, sker tyst.

Häfte efter häfte lämnar pressen, sten efter sten lägges på den byggnad, som en gång skall blifva det svenska språkets panteon, där den intresserade skall kunna se, huru vårt modersmål genom århundradena vuxit fram och vuxit till sig under påverkan af yttre kulturinflytelser men framför allt tack vare den inhemska bildningens framsteg och språkkonstnärernas kärleksfulla nit.

Det första häftet af akademiens ordbok utkom 1893, sedan arbetet på denna del af akademiens uppgift blifvit planmässigt ordnadt af akademiens dåvarande ledamot professorn Theodor Wisén i Lund, som intill sin död ledde och öfvervakade detsamma. Under flere år hade ordboksredaktionen sin lokal i den s. k. bondpinan i den sydsvenska universitetsstaden, ett trots det illa klingande namnet mycket idylliskt hem. Vid Tegnérsplatsen ligger en vacker tvåvåningsbyggnad inbäddad i en lummig trädgård med gullregn och syrén och doftande rosor, och i dess bottenvåning hade scriptoriet, såsom det kallas, en fil af rum för sin räkning. Väggarna voro klädda med hyllor, där språkvetenskapens och allmänbildningens urkunder trängdes, och när man trädde in i denna verkstad, hade man en förnimmelse af att ha kommit till en fridlyst plats, där de vise, ostörda af världen, tolkade de stora hemligheterna. Där rådde alltid en diskret dager, och när kvällen kom, föreföllo fotogenlamporna onödigt moderna; det borde ha varit vaxstaplar, som skänkte ljus åt de lärda mödorna därinne.

Det är ej något lätt göra att få ihop en artikel i Svenska akademiens ordbok. När den skall utarbetas, vänder sig författaren först till den store excerptbevararen för att få alla de utdrag ur böcker och tidningar, där det ord förekommer, hvarom artikeln handlar. Han har att underkasta hvarje sådant språkprof en vetenskaplig analys och sedan med stöd häraf lämna en redogörelse för de olika betydelser ordet har haft och har under olika epoker samt att med belysande exempel bestyrka sina påståenden. Sådant går inte i en handvändning, och det är inte endast universitetsbiblioteket i Lund, som får släppa till material för utredningen, utan det behöfs också förfrågningar på andra håll för att få nödiga besked. Artikeln är emellertid färdig och öfverlämnas till afdelningschefen, hvilken har att granska densamma, och det blir ingen vanlig kriarättning. Så får högsta ledningen den om hand, och när den slutligen efter några korrektur, som vandrat till språkmän och fackkunniga landet rundt, ligger färdig att anförtros åt tryckpressen, är den en språkvetenskaplig afhandling fri från vank och lyte och rik på upplysningar för den, som gitter läsa och förstå annat än tidnings- och novellsvenska. Professor Söderwall prisade dessa

det tysta arbetets anspråkslösa utöfvare, därför att de nedlade så mycken lärdom, så mycket skarpsinne, så mycken möda på ett verk, som icke skall föra deras namn till eftervärlden. I reklamens tidehvarf är sådant sannerligen okändt, men för scriptisterna är det alltid en tröst, att deras arbete kommer att lefva, och det är i alla fall hufvudsaken. Det finns många, många vetenskapliga afhandlingar, hvilka äro glömda t. o. m. förr än det författarnamn, som står på titelbladet.

Men det blef för trångt och för eldfarligt i den gamla lokalen, där nära 3 miljoner excerperade språkprof voro förvarade och endast vänta på den sofrande, ordnande handen, och när Lunds universitets bibliotek, med hvilket ordboksarbetet ju står i den intimaste förbindelse, byggde sitt nya hus på Helgonabacken, inbjöds redaktionen att där hyra en lokal, och för någon tid sedan togs denna i besittning. Vi meddela i dagens nummer en fotografi af själfva scriptoriet samt bilderna af de tre män, på hvilka ansvaret närmast hvilar: professor K. F. Söderwall, lexikografen Otto Hoppe och biblioteksamanuensen Sven Berg.

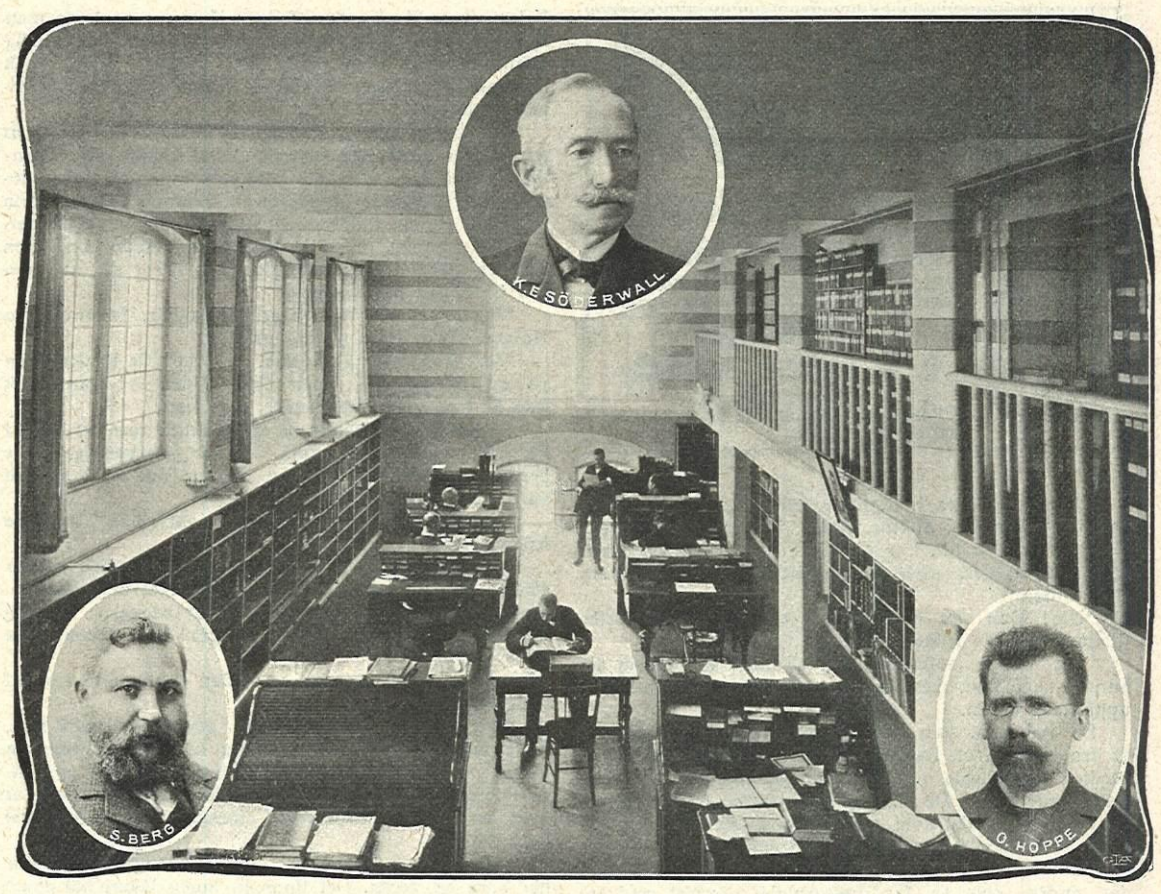

SVENSKA AKADEMIENS ORDBOKS REDAKTIONSLOKAL I LUND.

Små svampkåserier för Idun

af **T. F.**

PÅ ÖPPNA platser i skogen, eller i skogsbrynet, står den största och ståtligaste af alla skifsvampar, den Stolta Fjällskiflingen, och breder ut sin vackra hatt. Den och foten äro i början beklädda med en sammanhängande gråbrun flockskorpa, som utanpå toppen af hatten snart spricker sönder i rutor eller fjäll, mellan hvilka den gråhvita, silkesfina bottenfärgen lyser fram. Foten är ihålig, smal och försedd med ring, som ej är fastväxt vid foten, utan kan skjutas upp och ned och ser ut som den vore upp och nedvänd. Hatten lossnar lätt och de hvita skifvorna nedlöpa aldrig på foten.

På sin 30 centimeter höga fot rak och elegant står den svamp, som blifvit kallad "svamparnas konung", och ingen annan kan göra honom rangen stridig. Hans fina färger, vackra form, läckra kött, allt berättigar honom därtill. Och hela hans släkt är förnämlig. Alla hafva fina former, ingen enda giftig finnes ibland dem och alla äro goda matsvampar. Bland andra svampar förekomma ofta oregelbundna former och missbildade exemplar ser man ofta, men aldrig har jag hittat en missbildad bland de Stolta Fjällskiflingarnas släkte.

Den enda svamp, hvarmed Stolt Fjällskifling kan förväxlas, sedan man en gång sett honom, är hans närmaste släkting Rodnande Fjällskifling. Den senare är dock något mindre, har mera grofffjällig hatt och gröfre, ej fläckig fot. Köttet, eljes hvitt, blir vid brytning nästan gulrödt. Saknar Stolta Fjällskiflingens fina lukt, men är till smaken nästan lika god och förekommer mer allmänt.

Fjällig Blåsvamp.

Hatten hvit med gulaktig topp, i början äggrund eller cylindrisk och beklädd med stora trasiga inväxta fjäll, slutligen utbredd och sönderflytande. Foten hvit med flyttbar ring. — Denna svamp förekommer allmänt på feta platser invid ladugårdshus på landet, och i stadsparker och planteringar i städerna skjuta de upp sina gula toppar. "Då äro de ljufliga att se uppå och goda till att äta", men dröjer man att skörda dem är allt hvad man finner en bläckliknande vätska, ty oberäkneligare och snabbare än vanligt verkar här "förvandlingens lag". Fria från insekter, tarfva de knappast någon rensning och hela svampen ätes. Men ung måste den skördas och genast anrättas. Hårdt stekt i smör liknar den stekta ostron, och ingen svamp är bättre att använda till buljong än denna.

Undertecknad tror sig att Grumme Kornkaffe, ensam bland samtliga motsvarande alla omgångar på en god billig och dryg kaffe- och kaffeköl.

Ingeborg Lithelius
enk. af Lilla Hjulsjön och Röljeform på hemmet i ...

Herta Marks idé.

Vördsamt tillägnad de ogifta, af **Campanula.**

(Forts. fr. n:r 35.)

MAN STEG i land, och man sade farväl till hvarandra. Sällskapet, som följt de svenska damerna, skulle återvända med båten.

Fröken Herta såg sig om efter doktor Hall, hon hade sagt farväl till alla de andra utom till honom. Hon fann honom midt i trängseln. Han hade tagit sig an deras saker och höll på att ordna dem. Där fanns en skjuts för sakerna och en droska. Fru Holger hade redan kommit upp i vagnen, och hon hade Sara på sitt knä, då fröken Herta fick syn på doktor Hall i färd med att breda ett täcke öfver deras koffertar.

"Se där är ni ju, doktor," sade hon. "Jag har sökt er, jag måste säga er farväl."

"Inte något farväl, fröken Mark, det sparar vi med," svarade han. "Sätt er nu upp, så skall jag se till, att ni får det bra!"

Fröken Herta kom upp i vagnen. I hennes resväska låg broschyren, men hon fick inte upp den.

"Ni sätter er bredvid kusken," sade doktor Hall till jungfrun, som ämnade placera sig midt emot damerna och hålla barnet, som hade somnat.

Och så steg doktor Hall själf in i droskan, placerade sig på baksätet, stängde vagnsdörren och lade Sara på sitt knä.

"Å, följer ni oss!" ropade både fru Holger och fröken Mark, och det flammade till som af ett ljus i fröken Marks ögon.

"Ja, jag följer er en bit", svarade han leende.

"Men ni måste komma åter, innan båten går, doktor!" ropade man rundt om vagnen.

"Kör!" sade doktor Hall till kusken. Han lyfte på sin hatt, vagnen satte sig i rörelse, man viftade till hvarandra, och så anträddes färden uppför fjället.

Det var en underbar resa i sommarkvällen. Vägen låg jämn och bred som en ljus matta, och uppåt gick den, uppåt, uppåt mot höjden. Granar stod fylkade till skog på ömse sidor, svartgröna i kvällsskuggorna och stilla, som om de somnat. Och bortom skogarna syntes fjälltoppar med himmelens blåa färg. Luften var ren, lätt, klar. Man insöp den som en dryck friskt vatten ur ett kristallklart källsprång. Solen sjönk ned bakom en fjälltopp, men kvällen var ljus, natten förblef ljus, ljus utan skugga. Talltrasten sjöng sina visor. Man lyssnade. Allt, hvad hans lilla strupe var mäktig af toner, darrade genom kvällstystnaden. Hur kunde han väl annat? Det var stunden han besjöng, den stund, som var. Det var all världens fröjd, det var all lifvets lycka. Det var natten, och det var dagen. Det var ljuset, och det var dunklet. Det var vinden, och det var stillheten. Det var boet därborta på den gungande grenen. Det var henne som han byggt det för. Det var äggen därinne på bäddar af dun. Det var all lifvets lust, som darrade genom skogen.

"Ni får inte stiga af ännu, doktor Hall, ni måste följa oss ännu en bit!" bad fru Holger. "Man behöfver inte tycka synd om den, som får gå här utför fjället i kväll."

Men doktor Hall svarade inte. Han dukade upp frukter, som han kommit öfver på båten, dukade upp dem på en tidning. Och man steg högre och högre. Den fagra Randsfjord kröp samman djupare och djupare under höjderna. De små käcka hästarna med sina grofva ben och sina korta manar gingo lätta och obesvärade uppför stigningen, vuxna och vanda i backar och stup.

"Men nu får ni bra långt att gå, doktor Hall, nu börjar jag nästan tycka synd om er," sade fru Holger.

Då lade fröken Mark sin hand lätt öfver systerns mun, som om hon ville tysta henne. Och i samma stund växlades mellan henne och doktor Hall en snabb blick, som väl knappast kan tolkas.

Klockan var tolf på natten, då man kom upp på höjden till Stangstuen.

"Nu är det natt, det har varit afton förut," sade fröken Mark. "Man känner ju själfva natten omkring sig. Och man blygs, man kommer som en fridstörare i den stora tystnaden och stillheten och hvilan. Hör! Inte ens talltrasten sjunger nu."

Julinatten däruppe på fjället var som vårkvällen nere i dalen: man kände den.

Hästarne stannade. Man steg ur och bar in det sofvande barnet. Allt, som inte behöfdes för stunden eller för natten, fick ligga kvar i vagnen. Däruppe fanns ingen tjuf, ingen osäkerhet, inga lås.

Varmt te bars in, och i det lilla matrummet i Stangstuen högt på fjället slog man sig ner omkring matbordet i midnattstimmen.

"Månne vi ha blifvit förvandlade till vargar under vägen?" sade fröken Herta, då hon hällde de sista dropparna te ur tekannan. "På ett par minuter ha vi nästan gjort rent hus här på bordet."

"Förmodligen," svarade doktor Hall, som lagt bort sin allvarliga min och var uppsluppen som en skolpojke. "Mitt hjärta fröjdade sig öfver ostens storlek, innan jag ännu hunnit fram till bordet."

"Ja, vi måste ha mera mat, det här kan jag äta upp ensam," sade fru Holger.

Och man fick in mera mat, och man blef mätt.

"Hvad ni var härligt snäll, som följde oss hit upp, doktor," sade fröken Herta. "Men hur månne det nu skall bli? Tror ni på ett rum med bäddad säng?"

"Nu skall vi naturligtvis sofva, det är klart — men hvar — det får vi kanske se oss om. Låt oss höra efter, hvad som finns!"

Nej, det fanns intet rum, endast de två rum, som voro upp tingadeförut. Fru Holger såg helt förskräckt ut.

"Vi måste göra någon utväg," sade fröken Herta skrattande, ty situationen tilltalade hennes unga sinne. "Här i hjärtat af naturen, ofvan för civilisation och kultur bistår man hvarann. Själfviskheten hör inte hemma här. Vi måste mäta upp rummen och dela filtarna."

Iduns Modellkatalog n:r 3 för våren och sommaren
Pris 60 öre Erhålles genom hvarje bokhandel och tidningsförsäljare,
Portofritt från *IDUNS MÖNSTERAFDELNING, Stockholm.*
om 60 öre insändes i postanvisning eller sparmärken.

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara!

INREGISTRERADT FABRIKS-MÄRKE — H. F. CARLSSONS SKOFABRIK VENERSBORG

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke. Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af

Aktiebolaget

A. F. Carlsson Skofabrik,

Vänersborg

Försäljes i minut hos de flesta skohandlande i riket.

"Jag kan logera i vagnen därute, om jag blott får en filt," svarade doktor Hall. "Jag reder mig nog. Vi skall nog se till, hur ni kan få det och isynnerhet lilla fru Holger, som trodde, att Stangstuen var ett stort hotell."

"Ute! Och det kan ni tro att jag, att vi skulle tillåta," svarade fröken Herta.

"Jag kunde sofva utanför er dörr, sofva som en hund," sade han, men så lågt, att endast fröken Herta uppfattade orden.

De två rum, som för en vecka tillbaka upptingats åt fru Holger och fröken Mark, voro mycket små och stodo i förbindelse med hvarandra genom en dörr, som inte kunde låsas. De innehöllo två bäddar hvar, och det var nu det enda, som stod till buds för de fem personer, som i natten anländt till Stangstuen.

"Vi måste flytta en säng ur det ena rummet in i det andra, och så får doktorn det rummet med en säng och vi det med tre, Sara får ligga hos någon af oss."

Det var fröken Hertas förslag.

"Det går jag inte in på," svarade doktor Hall.

"Ni måste."

Men då man skulle flytta sängen, befanns det, att den kunde inte flyttas, ty den var fastspikad vid väggen.

"Droskan återstår alltid," sade doktor Hall.

"Den återstår aldrig, doktor," svarade fröken Herta. "Sängkläderna är väl inte fastspikade, om också sängen är det. Vi får bära in sängkläderna och lägga dem på golfvet i vårt rum. Se här!"

Och det blef så, och man sofver i Stangstuen på fjället.

"Nu ha vi delat ljuft och ledt," sade doktor Hall, då de allesammans möttes i matrummet följande morgon.

"Och er båt, doktor, nu har den gått," sade fru Holger.

"Ja, nu har den gått."

Fröken Herta såg bort till doktor Hall. I hennes blick låg en fråga, en bön.

"Jag kommer väl med nästa båt då," tillade han. "Nu skall jag först se till att ni komma ordentligt iväg, och sedan, tänker jag förpassa mig tillbaka till Modum, där den del af mig själf, som kallas mina saker, befinner sig."

"Alltså skilsmässa. Skall vi aldrig återse er, doktor?" frågade fru Holger.

"Världen är så liten, fru Holger, vi ses nog igen, mötas i en annan backe i lifvet," svarade han.

Man gjorde sig i ordning för afresan. Samma vagn, samma hästar, samme vognman. Doktor Hall låste till vagnsdörren. Han stod på vänstra sidan, där fröken Herta satt. Hästarna satte sig i rörelse. Man skildes.

Utför fjället, utför, utför gick färden i hastigt traf. Och i fröken Hertas resväska låg broschyren ännu i sitt kuvert. Hon hade alldeles glömt den.

XX.

Fröken Herta var kär. Nu visste hon det. Det var ingen tvekan, ingen ovisshet. Hon älskade, och det var doktor Hall, som hon höll kär. Allt hade med ens blifvit som nytt för henne.

— — —

I hvar sin karriol och med fötterna sträckta ifrån sig för att få fäste kom fru Holger och fröken Mark och jungfrun med Sara upp för fjället till Storfjällssäterns sanatorium. Bakom hvar och en på karriolens låda satt en gut och körde, och en vognman med sakerna ändade raden.

Fröken Herta satt tyst hela vägen uppför fjället. Då hon någon gång gaf ett ljud ifrån sig, var det ett skratt. Men gutten bakpå hennes karriol kunde inte förstå, hvad hon skrattade åt.

Det kändes skönt, då man ändtligen fick benen i lodrät riktning, sedan hästarna stannat, och man stigit ut på sätervallen.

Där uppe, strax ofvan trädgränsen, låg en mängd små hus, gråa som videriset och allvarliga som fjället. Kring den förnämsta af de små stugorna hade man byggt långa, smala verandor, och där satt och halflåg människor på stadsmanér och i eleganta dräkter och maganiserade den syrmättade luften i blodfattiga, pinade kroppar.

I en af de små grå stugorna befunno sig de tre åt fru Holger påtingade rummen. Man befann sig ofvanför trädgränsen, ofvanför odlingen, ofvanför civilisationens bekvämligheter, ofvanför all komfort. Fröken Herta satte sig på sin koffert och knäppte ihop sina händer.

"Du himmel, hvad solen skiner," sade hon, "och inte en gardin för fönstergluggen. Tror du, att man blir brun och ful häruppe?"

"Jag tror, att vi bli gråhåriga här," svarade fru Holger. "Här är ju allting grått."

"Ja, troligtvis gråhåriga. Platsen är trädgränsen på ett norskt fjäll, men tiden, tiden —! Månne det inte är den gråa forntiden?" sade hon.

"Att doktorn yrkade på att vi skulle resa hit istället för att stanna på Modum, det kan jag verkligen inte begripa," sade fru Holger. "Tror du, att han själf varit här?"

"Nej, han har naturligtvis inte varit här," svarade fröken Herta.

"Jag tror inte, att jag kan stanna." Fru Holger ställde sig på tå och försökte nå taket med handen. "Jag längtar redan utför alla de här backarna ned till Modum. — Och se sådana sängar! Inga lakan, bara filtar. Hu!"

Fröken Herta sträckte ut haden och ryckte i en af sängarna.

"Det här är sängar, som stå stilla," sade hon, "klippfast. Vi måste väl finna oss, åtminstone en vecka. Det är för Saras skull vi är här. Hur genomkultiverade vi än är, borde vi väl ändå kunna stå ut med en veckas forntidslif, eftersom det är ändamål med det."

"Jag packar inte upp," sade fru Holger. "Vi blir här bara en vecka. Det finns ju ingen läkare här ens."

"Man är förmodligen inte sjuk här upp," svarade fröken Herta. "Inte hade forntiden några läkare. Alltså en vecka här uppe i ouppackade koffertar för Saras skull. Kom så går vi ut och börjar vår tillvaro här uppe!"

Fru Holger och fröken Mark gingo ut. Solljuset strömmade som en vårflod öfver sätervallen med de små grå stugorna, öfver skogen nedanför dem och öfver videsnåren och de snötäckta fjälltopparna ofvanför dem. Luften var så genomskinlig och klar som ett stycke kristall och så lätt, som om intet tryck funnes.

"Jag får lust att springa," sade fröken Herta. "Låt oss springa upp till den där höjden därborta! Det ligger snö där, och vi kunde kasta snöboll."

"Man fixerar oss från verandan, och man lyssnar på oss," sade fru Holger sakta.

"Om jag vore man, skulle jag lyfta på hatten om jag befunne mig ofvan trädgränsen och det komme ett par damer dit upp," svarade fröken Herta i samma dämpade ton som systern.

"Vi är ju inte presenterade."

"Presentation för att kunna vara mänsklig, för att kunna vara höflig, för att kunna tala här uppe vid trädgränsen — menar du verkligen det?"

"Jag menar, att det är stadsmänniskor de där, som sitter där och inte rör en hatt eller en hand eller en fot för ett par främlingar, som kämpat sig upp till dem," svarade fru Holger.

"Betrakta dem nu!" sade fröken Herta. "Jag tänker tilltala dem. Du kan ju ropa på vatten, ifall att någon svimmar."

Och hon gick rakt fram till verandan.

"Förlåt! Kan man komma upp på den där höjden därborta?" frågade hon.

Damerna på verandan sågo upp, ingen rörde sig, ingen svarade. En ung man, som höll på att studera en tidning, såg på henne öfver tidningen och svarade:

"Det går godt an att komma dit upp, om man har lust. Om ni håller litet till höger och inte går rätt upp, går det lättare."

"Hur lång tid tar det att komma upp på höjden?"

"Omkring två timmar, om ni är flink, och nedför en eller halfannan, om ni ofta stannar."

"Två timmar dit upp," sade fröken Herta. "Jag trodde, att man kunde komma dit med en tre fyra språng. Hvad menar ni med en timme här?"

"Sextio minuter," svarade samme man. "Afståndet bedrar här uppe."

"Det vill säga, att det är längre, än det ser ut."

"Ja, det är betydligt längre, än det ser ut."

"Är det samma förhållande mellan människorna också?"

Tidningen lades ner, flere tidningar lades ner.

"Mellan människorna! Jag kan slätt inte ge någon exakt upplysning i det hänseendet, men jag skulle tro, att förhållandet människorna emellan är tvärtom."

En äldre herre lyfte en smula på hatten.

"Jag vill upplysa er om, att afståndet människorna mellan här uppe är det samma som afståndet människorna emellan i städerna, ty det är stadsmänniskor ni finner här, det är inte fjällfolk. Med en tre fyra språng kan man godt komma öfver till hvarandra både i städerna och på fjället, om man är en smula modig och käck."

"Tack!"

Fröken Herta böjde lätt på hufvudet och återvände till systern.

"Det var ju ingen, som svimmade, då behöfde inte ropa på vatten," sade hon. "Tror du, att de trodde mig tillhöra forntiden eller en ny tid?"

"De tyckte helt visst, att du bar dig mycket påfluget åt. De höllo dig säkert inte för 'et dannet menneske'."

"Men jag var ju höflig. Jag handlade efter min natur. Enkla, fria, naturliga rättigheter det är just, hvad man behöfver danas för. Sara, hon skulle ha gått fram till de där människorna och satt sig i deras knän, om det burit sig så, och varit mycket glad och gjort de andra glada. Det är de små, som kan konsten att lefva."

Men på verandan hade tystnaden blifvit bruten.

"Ett par svenska damer," sade någon.

"Hvad sort, kan de se det?" frågade en annan

"Lärarinnor. Här är alltid några af den sorten," sade en äldre dam. "Jag såg ganska väl skolmästarinnan i sättet att spörja."

"Hvem hon än är, så kommer hon att klara afståndet för sig i lifvet," sade han, som lyft på hatten nyss.

En mycket gammal dam i stor skinnkrage och med en filt öfver knäna bröt af samtalet med en fråga af alldagligt intresse, som om hon därmed ville säga, att de där främmande damerna var ingenting att fästa sig vid, eftersom man inte visste, hvilka de voro.

Vid middagen bespejades fru Holger och fröken Mark girigt af en trettiofem och fyrtio par ögon. Ingen värd eller värdinna presenterade, och ingen tilltalade dem. Fru Holger fann allt sammans mycket otrefligt och gjorde upp inom sig att vända om redan följande dag. Fröken Mark satt tyst och log för sig själf.

Nej, de måste stanna åtminstone en vecka, sade hon efter middagen till systern. De borde göra det för Saras skull i första rummet och för sin egen skull i det andra. De stämplade sig själfva som ett par ohjälpliga kulturens stackare, om de inte kunde hålla ut en vecka där uppe.

"Vi skall gripa efter alla möjligheter och skapa oss litet trefnad dessa sju dagar," sade hon för att förmå systern att stanna, ehuru hon inom sig tviflade på att sätern kunde göra henne något godt, då hon inte hade trefnad där. "Vi ha den härliga luften och solen och höjderna och bäcken, och vi kan få rida, om vi ha lust, det finns ett par små fjällhästar, som står till buds. Människorna bryr vi oss inte om, eftersom de inte bryr sig om oss."

Men människorna brydde sig om dem. Deras namn lästes i främlingsboken. Den gamle herrn, som lyft på hatten för fröken Mark, kom och presenterade sig för dem. Han var en bankman från Kristiania. Och redan på tredje dagen voro de presenterade för större delen af sällskapet.

En sogneprest från Vestlandet spådde fru Holger, att då hon varit en vecka däruppe, ville hon stanna en till, och då hon varit där i fjorton dagar, ville hon vara där i fjorton till. Men fru Holger skakade blott på sitt hufvud. Hon tyckte inte om fjället.

Hon hade skrifvit till doktor Hall redan den första dagen däruppe och frågat honom, om inte Voxenkollen vore lika bra för Sara som Storfjällssätern. Och nu gick hon och väntade på ett svar från honom.

Och den som väntade ännu mer, var fröken Herta, men hennes väntan låg så djupt inne, att ingen mer än hon själf förnam den.

Däruppe på fjället hade hon fått klart för sig, att hon var mäktig den stora känsla, som kallas kärlek, att den gjort sitt intåg i hennes lif nu, att hon älskade. Med orubblig visshet hade hon fått klart för sig, att hon älskade doktor Hall, sedan hon skilts från honom. Vissheten hade föregåtts af aningen, men den var ändå så öfverväldigande för henne, att hon i långa stunder måste fly undan från systern, från människorna för att få vara allena med sig själf och skåda hela vidden af sin lycka, af lifvets lycka, ty nu förstod hon den.

Ja, hon älskade doktor Hall. Fjälltopparna rundt omkring sågo ner på henne i tungt, orubbligt allvar, solen kastade som ett haf af ljus öfver henne, skogen drog djupa suckar af längtan, och bäcken, som smög förbi sätern, jublade och sjöng.

Hon stod på fjälltoppen, hon vandrade nere i skogen, hon satt stilla vid bäcken. Hon tänkte bara på honom. Allt, hvad han sagt henne, repeterade hon inom sig, sökande efter genkänsla. Han tillhörde henne, hon måste eröfra honom åt sig, han måste bli ett med henne lefnaden ut.

Och nu gick hon och väntade på brefvet från honom, brefvet till systern. Och fru Holger var så upptagen af sin vantrefnad och af sitt barn, att hon såg inte ljuset i systerns blick, hörde inte darrningen i hennes stämma, märkte inte förvandlingen, uppvaknandet.

Den sjätte dagen på fjället randades utan att något bref anländt från doktor Hall. Fru Ester gjorde sig i ordning till afresa följande dag. Hon stod inte ut med att vänta längre. Som vinden kastar om, kastade hennes sinnelag om.

Men den dagen kom doktor Hall själf.

Fröken Herta hade gått ner till fjällbäcken en stund före middagen. Hon satte sig midt i solen och hon

satt och tänkte på den hon hade kär. Det körde nere på vägen, hon hörde ljudet af hästtramp steg för steg, ljudet af hjuls rullande. Hon såg likgiltigt upp. En häst, en karriol, en gut — och så några steg bakom, gående uppför backen, kommer — å! Hon reste sig upp. Ja, det var *han*.

Hon lät capen falla, hon kom rusande emot honom ner för backen som en vildfågel.

Hon stod framför honom med kinderna i brand och blicken varm, strålande, litet osäker.

"Doktor Hall, är det verkligen ni! Å, att ni kom hit upp till oss! Visste ni då, att vi höll på att förgås af längtan?"

"Och ni ser ändå ut som glädjen själf, som lyckan själf. Kära, har ni verkligen längtat så de här dagarna?"

Han stod med hennes hand i sin och med blottadt hufvud.

Hon log, hon skrattade, hon stod kvar med sin hand i hans.

"Hvad ni var snäll, som kom!"

"Ni har en härlig luft här uppe. Känner ni inte det. Och därborta ser jag snö."

"Luft och snö och sol och himmel och jord — och vi ha ändå längtat till Modum och saknat er."

Han stod stilla ett ögonblick.

"Tack!" sade han slutligen.

De gingo uppför backen mot gården. Fru Ester satt på verandan med Sara. Då hon fick syn på doktor Hall och systern, sprang hon upp. Hon kom rusande som en ung flicka mot dem.

"Är det verkligen ni, doktor? Hvad jag är glad!"

"Jag måste väl komma, då ni ropade på mig," sade doktor Hall leende. "Jag hörde tydligt, hur ni ropade till mig här uppe från fjället."

"Det var jag, som ropade, ty det var jag, som skref," sade fru Holger. "Men jag bad er inte att komma hit, det hade jag inte hjärta till. Ni kan inte tro, hurudant här är. En dag till och vi hade förgåtts".

"Här är en härlig luft." Doktor Hall drog ett djupt andetag. "Skulle man inte kunna vara här — en bit ofvanför lifvets damm och skräp, en bit närmare solen?

"Jo, nu kan man vara här," sade fröken Mark. "Jag skall gå och höra efter, om det finns ett rum för er."

Hon försvann in i huset, men doktor Hall stannade på verandan hos fru Holger.

"Ha de inte mat häruppe?" frågade han.

"Jo."

"Mat, som man kan äta?"

"Åja — ja."

"Och ni har tak öfver hufvudet?"

"Ja, men, o, sådana rum."

"Men det är ändå tak öfver hufvudet?"

"Visst är det tak." Fru Holger skrattade.

"Nå, och med den här luften och den här solen och den här synvidden borde man väl kunna vara här ett par veckor eller tre. Hvarenda minut här är hälsa."

"Vi ha längtat ohyggligt. Jag kan inte trifvas här," svarade fru Holger.

"Då skall ni inte heller stanna här, fru Holger. Ni kan ju återvända till Modum, eftersom ni trifdes så godt där."

"Ja, vet ni, doktor, vi ha inte ens packat upp, bara det nödvändigaste. Vi följer alltså med er tillbaka till Modum. Hvad jag är glad, att ni kom!"

"Jag tänkte stanna här uppe att par veckor, eftersom jag nu är här," svarade doktor Hall

Fröken Herta kom i detsamma ut på verandan.

"Ja, visst stannar ni nu hos oss, doktor," sade hon med strålande ansikte. "Nu blir dagarna helt annorlunda, då ni är hos oss. Det var egentligen er vi saknade, ert sällskap, edra råd."

"Barn," svarade han blott och såg leende upp mot henne.

"Ja, låt oss vara barn, eller hvad helst ni behagar kalla oss! Då ni nu är hos oss, kan vi stanna. Eller hur, Ester? Naturligtvis stannar ni nu för Saras skull."

Fru Holger såg upp oviss och tvekande.

"Ja, vi kan ju stanna nu. Jag är tryggare, då ni är här, doktor, för Saras skull," sade hon.

(Forts.)

Från Iduns läsekrets.

DEN I VÅRT förra nummer påbörjade artikelserien "Kärlekens afvigsidor" tyckes ha lifligt slagit an att döma af de talrika erkännsamma skrifvelser, som under redaktionens adress tillsändts författarinnan och af hvilka vi här meddela en. Seriens återstående artiklar, som snart skola följa, torde därför komma att mötas af en på förhand varmt intresserad publik.

*

Ett öppet hjärtevarmt tack till fru Emy Köhler (Eyvor Steen) för den utmärkta skildringen: "Kärlekens afvigsidor" i Idun n:o 35 d. å. Enligt min åsikt ett belysande och i rätt tid sagdt varningsord till icke bara de små "backfischarna", utan äfven till de unga pojkarne, som ofta bidraga till, att flickorna blifva besvikna på samma sätt och få lika svåra "hjärtesår" som den unge "Rolf".

FLERÅRIG PRENUMERANT.

TEATER OCH MUSIK

HÖSTMÅNADEN ingick med två teaterpremiärer och två repriser af tvenne gamla favoritstycken, som publiken var tacksam att få återse. "Gamla Heidelberg" och "Den glada änkan" ha djupa rötter i Stockholms luckra jord, och om klimatet för dylika plantor blir lika gynnsamt som det har varit, är det all utsikt att också våra efterkommande i tredje och fjärde led få njuta dessa frukter från den dramatiska kökträdgården.

Af nyheterna i säsongväkten — ett franskt lustspel "Herkulespillerna" af Maurice Hennequin på Vasateatern och ett svenskt dylikt "Larssons dotter" af S. K. (Selfrid Kinmansson) på Östermalmsteatern — gjorde det första stor succès tack vare den flödande komik, hvarmed det är skrifvet, och den äkta farstakt, hvari det spelas. Att nämna styckets innehåll är öfverflödigt, det är för öfrigt ej fabeln, som intresserar mest, utan det beundransvärdt skickliga sätt, på hvilket barockstilen är genomförd i scenernas uppdelning, situationernas tillspetsning och dialogens liflighet och sprakande lynne.

Spelet förtjänar som sagdt ett högt betyg. Utan att vara synnerligen nyansrik är hr Hedlunds komik af den friska, medryckande sorten; han tolkar en farshjältes täta missöden och halsbrytande äfventyr med en aldrig aftagande spänstighet. Hr Ekelunds amerikanare och hr V. Lundbergs major ha hvar för sig stora förtjänster i fråga om karaktäristik, och fru Winnerstrand briljerar med både fägring och elegans. En ny bekantskap är fröken Hedman, som tyckes förfoga öfver en afsevärd talang för komedien och lustspelet.

Om "Larssons dotter" är föga godt att säga. Så gärna man vill önska, att den svenska lustspelsdramatiken skall blomstra vid våra scener, är det till intet gagn att föra fram så bristfälliga alster som detta. Stycket saknar ingalunda goda ansatser, fyndiga uppslag, men de fullföljas icke, och hvilka longörer sedan! De sätta publikens tålamod på svåra prof.

Utförandet hade också på några händer behöft vara bättre.

E. H—n.

Pomril

förnämsta och billigaste alkoholfria läskedryck

förordas.

Rikstel. 102 85. Allm. 76 86.

KÖKSALMANACK.

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 8—14 SEPT. 1907.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; ägg med skinksås; kräftor; mjölk; kaffe eller te med saffransbröd. Middag: Tomatpuré; fisksufflé med holländsk sås; älgstek med legymer och salader; äppelpyramid med vaniljsås.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; stekt sill med grädde och lök samt potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Falsk hare med stufvade turska bönor; sviskonsoppa med vispad grädde och skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekt falsk hare (rester från måndag) med brynt potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kall älgstek (rester från söndag) med rysk salad; äppelmos med grädde.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; fattiga riddare med sylt; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Soppa med makaroner; kokt helgeflundra med smör och ägg samt potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; fiskkroketter (rester från onsdag) med champinjonsås; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt kalfbog med legymer och pickels; vinsoppa med biskvier.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hachis på kalf med förlorade ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Brynt hvitkålssoppa med fläskkorf; våfflor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt bräckkorf med brynt potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt, fylld, färsk sill med potatispuré; ris à la grotte.

RECEPT:

Tomatpuré (f. 6 pers.). 125 gr. risgryn, 1/2 lit. vatten, 1 tsk. salt, 1/2 kg. röda tomater, 2 1/2 lit. buljong, salt, hvitpeppar, sherry efter smak.

Beredning: Risgrynen sköljas i varmt vatten och påsättas i kokande, saltadt vatten samt få koka till en tunn gröt. Tomaterna rensas, sköljas och kokas mjuka i hälften af buljongen, hvarefter de passeras tillika med de kokta risgrynen och den öfriga buljongen. Purén får ett uppkok, skummas och afsmakas med kryddorna och vinet. Om så önskas tillsättes litet fint hackad persilja. Soppan serveras med croûtons.

Fisksoufflé (f. 6 pers.). 100 gr. smör, 100 gr. mjöl, 5 dcl. grädde, 3 kkp. kokt fisk (1/2 kg. gädda), 6 ägg, salt, hvitpeppar.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Smör och mjöl sammanfrisas och grädden tillsättes litet i sänder under flitig rörning, hvarefter massan får ett godt uppkok och hälles upp att kallna. Den kokta fisken plockas fin som risgryn och nedröres i den kalla smeten jämte äggulorna en i sänder. Den afsmakas med kryddorna och sist nedskäras de till hårdt skum slagna ägghvitorna. Massan slås genast i smord och brödbeströdd form och gräddas omkr. 1/2 tim. i ordinär ugnsvärme. Soufflén serveras genast den tages ur ugnen.

Äppelpyramid (f. 6 pers.). 12 goda jämnstora äpplen, 1/2 kg. toppsocker, 3 1/2 dcl. vatten.

Beredning: Sockret hugges i små stycken och lägges i en kastrull, vattnet påhälles och när sockret är smält kokas det till en klar lag, som får kallna. Äpplena skalas, blomfnaset borttages och stjälkarna skrapas samt aftagas till hälften. De nedläggas genast i sockerlagen; häruti kokas äpplena, tills de bli lösa och klara, då de upptagas med hålslef och uppläggas i pyramid på en geléskål. Sockerlagen hopkokas och hälles öfver äpplena. De serveras varma eller kalla med vispad grädde och makroner eller mandelkransar.

Falsk hare (f. 6 pers.). 3 hg. benfritt oxkött, 2 1/2 hg. svinkött, 1 hg. späckfläsk, 4 ettöresskorpor, 2 kkp. god mjölk, 2 ägg, 2 tsk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar.

Till pensling: 1 ägg, 2 msk. stötta skorpor.

Till stekning: 2 msk. smör (40 gr.), 4 dcl. buljong eller vatten.

Sås: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 msk. mjöl, köttjus.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten, skäres i tärningar och drifves 3 ggr. genom köttkvarn. Späcket skäres i fina strimlor. De stötta skorporna blandas med mjölken och de uppvispade äggen samt få stå och svälla 1 tim. Köttet arbetas 1/2 tim. hvarefter skorpblandningen jämte kryddorna tillsättas. Färsen arbetas ånyo 1/4 tim. En panna smörjes med kallt smör, färsen nedlägges däri, formas till en aflång bulle, som tillplattas på båda sidorna, så att den liknar en harrygg och späckas tätt med de fina späckstrimlorna, penslas med ägget samt beströs med de stötta skorporna. Färsen får steka i ugn omkr. 1 tim. och påspädes med den kokande buljongen litet i sänder samt öfveröses hvar tionde minut. Den upplägges på varmt serveringsfat, skäres i vackra skifvor och garneras med brynt potatis och persilja. Smör och mjöl sammanfrisas, köttjusen påspädes litet i sänder och såsen får koka 10 min. Serveras i särskild såsskål.

Äppelmos. 1 1/4 kg. toppsocker, 5 dcl. vatten, 4 kg. äpplen, (skal och saft af 1 citron), 2 gr. salicylsyra.

Beredning: Sockret hugges i små stycken och lägges i en syltgryta, vattnet påhälles och när sockret är smält, kokas det till en klar simmig lag som får kallna i grytan. Äpplena skalas, skäras i mycket tunna klyftor och kärnhusen borttagas. De nedläggas, allt eftersom de skalas, i den kalla sockerlagen för att bibehålla sin färg. De påsättas sedan att koka, tills de falla sönder och bilda ett mos. Är äppelmoset ej nog syrligt, tillsättes citronen. Salicylsyran upplösés i 1 msk. af moset och tillsättes, hvarefter alltsammans omröres väl. Äppelmoset öses genast i varma, torra burkar. När moset är kallt, betäckes det med ett i konjak doppadt pergamentpapper. Burken öfverbindes med pergamentpapper, som doppas i kokande vatten och inklappas i en duk. Den förvaras på svalt och torrt ställe.

Kokt helgeflundra (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. helgeflundra, 2 msk. ättika, 1 liten kkp. smörsalt, 3 lit. vatten.

Till kokning: 3 lit. vatten, 2 msk. salt.

Beredning: Fiskstycket rensas och den mörka sidan flås af. Det ingnides med ättikan och får ligga i vattnet tillsatt med saltet omkr. 1 tim. Det upptagas, inklappas väl i en duk och påsättes i det varma, ej kokande vattnet, tillsatt med saltet. När spadet kokar upp, skummas det väl och fisken får sedan sakta koka omkr. 1/2 tim. Den upplägges genast på varmt serveringsfat och garneras med citronskifvor och persilja. Kokt helgeflundra serveras med skiradt smör och och hackade ägg eller med holländsk sås.

Vinsoppa (f. 6 pers.). 1 citron, 150 gr. toppsocker, 1 1/2 lit. vatten, 4 dcl. franskt vin, 3 msk. mondaminmjöl, 5 äggulor, 3 msk. strösocker.

Beredning: Citronen sköljes väl och torkas. Skalet afrifves mot sockret och saften utpressas. Vattnet kokas upp med sockret, citronsaften och 3 dcl. af vinet. Soppan afredes med mondaminet utrördt i resten af vinet och får koka under rörning i 5 minuter. Äggulorna och strösockret vispas i soppskålen, tills det är hvitt och då soppan tillslås under kraftig vispning. Den serveras varm med biskvier eller makroner.

Våfflor (f. 6 pers.). 6 1/2 dcl. sur eller söt, tjock grädde, 2 msk. socker, 1 1/2 dcl. skiradt smör (160 gr.), hvetemjöl.

Till våffeljärnet: 2 msk. smör (40 gr.).

Beredning: Grädden vispas till hårdt skum och sockret tillsättes. Äggen vispas väl och blandas med det skirade smöret, hvarefter grädden tillsättes jämte så mycket hvetemjöl, att det blir lagom tjockt, hvilket får pröfvas genom att grädda en våffla. Järnet smörjes endast till de första våfflorna. De klippas och uppläggas på rundt fat samt serveras med sylt eller kompott.

BÄSTA måltidsdryck är **LINGONSAFT.**

Blandad med friskt vatten skänker drycken oss en verklig njutning. — Kontrollant: Prof. G. Lagerheim.

A.-B. LINGON, Göteborg.

Det är verkligen lönt

att försöka brygga måltidsdrycken själf. Det är en lätt och enkel sak. Köp en burk Lagermans Bryggalette i närmaste butik för 60 öre, tillsätt 20 liter vatten samt socker och jäst enligt bruksanvisningen. Vill Ni göra Eder ett extra besvär med att tappa den färdiga drycken på buteljer, kan Ni ej önska Eder en bättre dryck. Ni kan vara viss på att Ni ganska snart köper både en och två burkar till. — Tillverkningen af Bryggalette står under kontroll af professorn vid Stockholms Högskola Hr D:r G. Lagerheim.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Sjuksköterska,

aflönad af landstinget med 600 kr. årligen samt under tjänstgöring vid smittosam sjukdom i dagtrakt. 1 kr. och resersättn., med tjänstgöringsområde i Ölands norra provinsialläkaredistrikt o. station i Borgholm, får plats den 1 nästk. nov. Ansökan med merit-, friskåldersbetyg före den 15 sept. till provinssialläkaren, Borgholm.

EN snäll, frisk och pålitlig barnsköterska erhåller plats till nösten för en 15 mån. gosse. Den som kan sy har företräde. Svar med rek. och fotografi under adr. »S. K. E.», Iduns exp.

SOMMERSKA, verkligt skicklig, önskas att föreströ mindre syateljé på landet. Svar jämte ref. till »Syateljé, Jockmock p. r.

BARNSKÖTERSKA, något äldre, snäll o. samvetsgrann, med vana och erfarenhet i späda barns vård önskas till hösten. Svar med betygsafskrift till »Vänlig prästfamilj, okt. 1907», Vexiö p. r.

I MINDRE familj, där barnjungfru finnes blir plats ledig d. 24 okt. för en villig och ordentlig ensamjungfru. Sökande bör hafva ett godt lynne och vara väl kunnig i matlagning. Tillförlitliga rekommendationer fordras. Lön 200. Svar till »Ordentlig 200», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

BÄTTRE hushållsfröken, med sympatisk personlighet och yttre, önskas att bestyra bättre ungkarlshem. Upplysningar och fotografi till »Trefnad» Malmö p. r. intill 20 sept.

BARNJUNGFRU, bildad, frisk, barnkär och pålitlig sökes till en svensk familj i St. Petersburg (Ryssland) att tillsammans med modern sköta 3 barn, äldsta 4½ år. Goda rekommendationer fordras. God lön. Fri resa. Svar med fotografi som återsändes samt uppgift om ålder, bildningsgrad och löneanspråk till E. Lidvall, Morskaja 27, S:t Petersburg.

BARNFRÖKEN! En snäll barnkär bättre flicka med ordningssinne, något musikalisk, arbetsam, duglig samt van att handhafva barn, erhåller god plats hos grosshandlarefamilj i Stockholm. Rek. och foto. märkt »Medl. i familjen» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

HUSJUNGFRU, van och duglig, 1 nov. å herregård i mellersta Sverige. Lön 200 och 2 klädningar. Svar till »Matmor», Skottorp.

KOKERSKA eller öfverköksa 1 nov. under skicklig landthushållerska i mellersta Sverige. Lön 200. Köksa finnes. Svar till »Matmor», Skottorp.

SJUKSKÖTERSKA med nattjänstgöring hvar annan vecka får plats nu genast å Länslasarettet i Falun. Lön 350 kr. pr år och fri bostad, kost och tvätt. Egenhändig ansökan åtföljd af betyg torde insändas till Styresmannen.

Öfversköterskebefattningen

vid epidemisjukhuset i Göteborg är till ansökan ledig. Lön 700 kr. och allting fritt. Tillträde 1 okt. Ansökan ställd till Göteborgs hälsovårdsnämnd bör inlämnas till sjukhusets öfverläkare före den 15 sept.

HUSA, med godt utseende, barnkär, rask och ordentlig får plats medio af september hos ung änkeman. Svar till »D.», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Drottninggatan 2, Stockholm.

HUSFÖRESTÅNDARINNA, bildad, snäll o. barnkär sökes, komp. att ensam sköta ett hem för änkeman med flera barn, de flesta i skoläldern. Sökande som kunna förete betyg från flerårig plats äga företräde. Fotografi och ref. torde ins. under adr. Mauritz Larssons Automatfabrik, Biblioteksgat. 5, Stockholm.

BILDAD flicka som vill åtaga sig matlagning samt deltaga i andra göromål kan få plats i Helsingborg i tjänstemannafamilj 1 nov. Jungfru finnes. Svar med lönepret. till »K. S.», Helsingborg p. r.

TILL barnlös, äldre, välsituerad familj, 2 pers., önskas till hösten bildad, hushållskunnig, frisk flicka att som vän och familjemedlem utföra det välordnade hemmets sysslor utom tvätt och skurning. Lön erhålles. Svar snarast till fru Ström, Allm. Tidningskontoret i Uppsala f. v. b.

I Schweiz erhåller bättre flicka, mot fritt vivre genast plats som sällskap samt skötandet af tvänne barn, 2—5 år. Svar med betyg, foto. och ref. till doktorinnan Alli Zbinden, Vevey.

ZUM 1 Nov. findet eine junge Schwedin aus guter Fam. zur Erlerung des Haushaltes und Vervollkommnung in der Deutschen Sprache an Tochterstelle Aufnahme in meinem Hause. Rege Geselligkeit. Beste Empfehlungen. Frau Oberamtmann Asmis, Eldena b/ Greifswald. Erkundigungen durch Annie Bengtson, Villa Astorp, Halmstad.

BÄTTRE flicka fullt kompetent att ensam sköta om hushållet i en liten familj erhåller genast god plats med hög lön. Fru Maria Larsson, Västerlånggatan 31, Stockholm.

HOS ensam fru är plats ledig för enkel och anspråkslös bättre flicka, kunnig i matlagning och sömnad samt villig att uträtta de sysslor som förekomma i ett hem. Fru Aug. Kling, Nyköping.

HUSHÅLLERSKA, som på egen hand kan föreströ mindre hushåll på landet erhåller plats den 24 okt. Lön 20 kr. pr månad. Svar till Hedenbergs Gårdskontor, Hedensberg.

BARNFRÖKEN med vänligt och godt sätt mot barn, intressad af deras vård, sysselsättning och lekar, samt vana i sömnad och strykning, får plats från 1:sta oktober i Fredrikshamn (Finland) för 3 barn om 7, 4 och 1½ år. Skall bo tillsammans med de två yngsta barnen samt städa rummet. Den sökande bör vara frisk, ordentlig, lugn och fullt pålitlig. Svar jämte löneanspråk och ref. samt om möjligt foto. till »Doktorinnan Myréen» und. adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Informator,

energisk o. undervisningskompetent för minst 6:2 klass kurs latinlinien önskas när som hälst. Årsplats. Endast en lärjunge. Svar till »Landtgård», Hållsta p. r.

EN frisk, treflig bättre flicka, något kunnig i sömn., hälst musikal., får mot fritt vivre plats i början af okt., såsom sällskap och hjälp åt fru vid skötandet af 2:ne gossar, 4 o. 6 år. Omg. svar till »Disponent», Uppsala p. r.

Väl rekommenderad kokerska,

fullt kunnig uti finare och enklare matlagning samt allt som hör till skötandet af ett större landhushåll, erhåller plats den 24 oktober innev. år. En timmes väg till närmaste järnvägsstation. Svar med betyg, fotografi och löneanspråk till fru F. Toll, Skattmansö, Wittinge.

Kvinnlig tecknare

får plats nu genast hos Grafiska A.-B. Kliché, Norrlandsg. 13, Stocknolm.

SKICKLIG, ordentlig och pålitlig hushållerska, van vid landthushåll och försedd med bästa, såväl skriftliga som muntliga rekommendationer, erhåller förmånlig plats med hög lön den 24 okt., om betyg och fotografi sändes till friherrinnan af Ugglas, Grefmagnigatan 4, Stockholm.

HUSHÅLLSVAN, bildad, duglig flicka, får plats i Stockholm hos medelålders, ensam dam, att sköta hemmet. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

EN vid kirurgisk praktik van sjuksköterska erhåller plats å klinik. Svar med lönepretentioner märkt »Klinik», sändes under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

En trogen och duglig

Hushållerska

o. HUSJUNGFRU få platser i höst på en landtegendom. Svar till »A. O.», Norrtelje p. r.

I PRÄSTGÅRD i Södermanland, i närheten af stad, får bildad, hushållsvan flicka plats. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsgat. 3 B. Stockholm.

EN enkel, snäll flicka, som vill sköta en äldre nervsjuk fru, erhåller plats 1 okt. Svar till »E. H.», Mariefred p. r.

FÖR två barn, 6 och 4 år, önskas till den 1 okt. barnfröken, kunnig i sömnad. Svar till fru T. Rudling, Nyköping.

BÄTTRE, anspråkslös flicka, pålitlig och snäll, får god plats att i tjänarinnas ställe vara husmodern behjälplig. Lättskött hushåll i villastad nära Stockholm. Svar m. löneansp., rek., foto m. m. till »Villastad», Iduns exp.

LÄRARINNA, skicklig, barnkär, anspråkslös, önskas i medlet af sept. för tvenne flickor. Svar med rekom., löneanspråk, foto. till »Landthem», Tidaholm p. r.

Plats som operationssköterska

(o. öfversköterska) vid Hudiksvalls lasarett ledig att tillträda snarast möjligt. Lön 500 kr. 1 mån. semester efter 11 månaders tjänstgöring. Fri resa till Hudiksvall. Ansökan ställd till lasarettsläkaren, Hudiksvall.

LÄRARINNA, som genomgått seminarium, önskas till herrgård i Södermanland, att undervisa 2 flickor i 5:te kl. kurs jämte musik, och 1 yngre gosse. Svar med uppgift af ålder och löneanspråk m. m. samt åtföljt af fotografi insändes till »Godsägare», Eskilstuna.

EN enkel, bildad flicka, kunnig i matlagning, bakning m. m., får plats instundande höstflyttning i två personers hushåll. Jungfru finnes till städning, skurning och gröfre sysslor. Svar med uppgift om ålder och löneanspråk till »Pålitlig», Allm. Tidningskontoret, Gefle.

FEM syskon söka bildad flicka à 20—30 år att sköta alla inomhus förek. sysslor, matlagning etc., ej skurning. Ref. fordras och lämnas. Eget rum. Lön och semester. Svar till fröken H. Thorman, Rådmansgatan 52, Stockholm N.

VERKLIGT troende, bildad men anspråkslös flicka, oberoende och af landtmannafamilj med godt utseende och fullkomligt frisk till både kropp och själ, i ålder 20—28 år, erhåller i höst plats som hushållerska hos 30-årig förvaltare. Svar med fotografi före d. 10 sept. till »Referensutbyte», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

ORDENTLIG, pålitlig och van husa, kunnig i sömnad, får god plats i liten, äldre familj, genast eller snarast möjligt. Betyg, foto. och lönepret. torde sändas till »Ave», Iduns exp.

För en bättre, barnkär flicka

med goda rek. finnes genast angenäm plats i familj att sköta ett barn om ett år samt i öfrigt gå frun till handa. Svar till »Pålitlig», Trelleborg p. r.

Lärarinna

till godsägare, barnfr. till officersfam. fl. gå fr. till handa få gen. pl. gen. Inack.-Byrån, Norrköping. Rikstel. 916.

EN energisk flicka får plats i stilla familj på landet, att undervisa en 8 års gosse i vanliga skolämnen samt för öfrigt egna sig åt honom. Svar med pret. till »Energisk», Alfvesta p. r.

Stadssjuksköterskebefattningen

i Marstrand är ledig 1 okt. Lön 600 kr. och bostad. Ansökningar insändas till stadsläkaren före 20 sept.

Hälsovårdsnämnden.

ANSPRÅKSLÖS lärarinna, hälst undervisningsvan, önskas för 4 barn den äldsta 12 år. Svar jämte rek. och uppgift å löneanspr. torde snarast sändas till länsman Wikman, Dingelvik.

BÄTTRE flicka, 30—35 år, kunnig i hushållsgöromål och som har lust att deltaga i ledandet af göromålen i ett finare privathem, i liflig kuststad, med anordning af dietiskt bord för ett begränsadt antal herrar, får plats med god lön. 12- à 1500 kr. bör kunna placeras. Svar till »Hög ränta för medintressent», Iduns exp.

FÖR en allvarlig och pålitlig hushållerska eller kokerska skicklig i finare och enklare matlagning och hvad i öfrigt till ett landthushåll hörer — eller ock af verklig håg och fallenhet villig att lära detta — finnes plats å större egendom i Södermanland. Svar med betygsafskrift och porträtt sändas adress Högsjö Gård, Högsjö.

HURTIG, musikalisk flicka, ej under 20 år, erhåller plats i familj inst. 1 nov. Hufvudsaklig sysselsättning: skrifning (vacker, ledig handstil nödvändig), något handarbete samt hjälp med läxor till två yngre realskolepojkar. Svar med fotografi och lönepretentioner till C. A. Larsson, N:r 134, Eskilstuna.

BARNKÄR och huslig ung dam från bättre hem sökes såsom värdinna till stadshem, där husmoder saknas. Svar med fotografi utbedes under adress »Nordvart», Iduns exp.

HUSHÅLLSFRÖKEN van vid landthushåll och kunnig uti enklare matlagning får genast plats hos landtbrukarefamilj. Lön 150 kr. Svar till »150 X.», Stigtomta.

Kokerska,

pålitlig och väl rek. får plats inst. flyttning i hem i Uppsala, med alla nutida bekvämligheter. Svar med betygsafskrifter märkt »7963». Iduns exp.

SOLIDAR-husmor önskas i godt hem med alla nutidens bekvämligheter. Familjen består af två personer. Svar till »Solidar-hem». Iduns exp.

FÖR 13-årig flicka önskas den 1:sta sept. lärarinna van att undervisa i vanliga skolämnen, språk, musik och handarbete. Svar med fotografi torde sändas till fru Ingeborg Englund, Wirå Bruk, Stafsjö.

För större barn

önskas en snäll, ordentlig och frisk jungfru, kunnig i tvätt, strykning och sömnad. Lön 20—25 kr. i månaden samt eget rum. Ansökning och betyg sändes till friherrinnan Leuhusen, Blasieholmstorg 11, Stockholm.

Anspråkslös, duglig

lärarinna

önskas i enkel familj på landet till 15 sept. eller 1 okt. att läsa med 3 barn (9 à 10 år) för inträde i elementarläroverk. Svar med betyg, foto. och löneanspråk sändes till »Landet», Hasslarp p. r.

Kassörska,

som talar och skrifver tyska samt något hemma i engelska språket erhåller plats i affär. Skriftligt svar med uppgift om löneanspråk, ålder, afskrift af betyg och ref. insändas till A. M. Bergqvist, Biblioteksgatan 4, Sthlm.

HUSHÅLLSFRÖKEN, frisk anspråkslös duglig, hälst kristligt sinnad, van vid barn, kunnig i god matlagn., bakning sömnad, får plats att vara husmodern till hjälp i inom hemmet förefallande sysslor. Svar med rek. och löneanspråk till »Läkare» under adr. Per From, Mästersamuelsgatan 34, Stockholm.

EN verkligt skicklig hushållerska van vid landthushåll och med goda rek. erhåller 24 okt. förmånlig plats hos fru Erika Larsson, Bredsjö.

BARNFRÖKEN, kunnig i sömnad samt van att undervisa och efterse barn, får plats å större egendom nära Stockholm. Svar jämte foto., ålder och löneanspråk till »5—6 och 8 år», Iduns exp.

EN frisk, snäll och kunnig husjungfru, hälst från landet, van att passa upp vid bordet samt kunnig i sömnad, får god plats i Stockholm från 1 nov. Svar till »Oden», Iduns exp., Stockholm.

SNÄLL flicka från ett godt hem, ordentlig och barnkär, får plats som städerska i tjänstemannafamilj på landet i Skåne. Eget rum och lön 180. Betygsafskr., porträtt och svar sändes till »Hemtrefnad», Malmö p. r.

FÖR en duglig, ordentlig flicka, väl kunnig i matlagning och som på egen hand vill åtaga sig att sköta ett litet, lugnt hem där blott ett barn på 6 år finnes, är plats ledig den 1 nov. Svar med rek. och fotografi till Fru Ida Wulff, Villa Solbacken, Djursholm.

EN flicka, väl kunnig i sömnad, kan erhålla plats den 24 oktober såsom kammarjungfru samt på samma gång barnjungfru för en åtta års flicka. Svar med rekommendation och fotografi till Friherrinnan Rålamb, Torsg. 8, Stockholm.

HUSHÅLLERSKA, skicklig i finare matlagning m. m. samt välrekommenderad, sökes. Svar till »Sörmlandsgods», Iduns exp. f. v. b.

HUSHÅLLSFRÖKEN, van vid större landthushåll, skicklig i finare matlagning m. m., får plats på herrgård. Svar till »Familjemedlem E.», Iduns exp. f. v. b.

PLATSSÖKANDE

BILDAD flicka, 20 år gammal, som talar franska obehindradt och har någon kontorsvana, önskar plats nu genast i familj. Svar utbedes till »Godt humör 1907», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

EN 19-års flicka önskar komma till ett godt hem hälst till landet för att lära hushållet och vara till nytta, mot fritt vivre, något musikalisk. Svar till »Edla», Iduns exp.

Norsk, ung, dannet,

musikalisk dame, uddannet sygepleierske, önsker beskjæftigelse i privat familie som saadan, eller at være til hjælp og selskab. Taler tysk og engelsk. Bill. mrk. »H. T. 776»» til Höydahl Ohme's Annonce-Expedition, Kristiania.

BÄTTRE flicka från landet önskar plats som hushållsfröken. Praktiserad i alla möjliga hushållsgöromål. Föredrar hälst norrut. Svar till »Sigrid 26», Kårehogen p. r.

PÅ grund af moderns frånfälle och hemmets splittring önskas plats i god familj för en 15-årig kraftig och hurtig flicka, van att sköta och tillse småbarn. Någon liten aflöning önskvärd men framför allt att få som medlem i god familj både göra nytta för sig och lära sig husliga sysslor. Svar tacksamt till »Landsbygd», Arboga p. r.

EXAM. sjuksköterska med vana äfven vid sinnessjuka söker plats. Svar till Gumælii Annonsbyrå, Malmö, märkt »Sjukvård».

EN enkel och glad flicka som genomgått handelsskola, önskar nu genast eller till hösten plats i familj. Är villig hjälpa husmodern med lättare sysslor i hemmet samt dessutom biträda med skrifgöromål. Svar till »18 år», Ervalla p. r.

GUVERNANT skicklig och van att underv. i vanl. skolämn., språk och musik söker plats. Svar »X.», St. Bjurum.

VÄRDINNA. 23 års duglig flicka önskar plats i aktadt hem. Musikalisk, glad och enkel. Ekonomiskt ober. »Hemlif 300», Iduns exp.

UNG, anspråkslös flicka önskar plats i familj som husmoders hjälpreda. Kunnig i enklare matlagning och bakning. Svar till »Musikalisk 1907», Postkontoret, Viktoriagatan, Göteborg.

UNG, bildad flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk önskar plats på herrgård eller i fin familj på landet som sällskap och hjälp. Litet kunnig i sömnad. Någon lön önskvärd. Svar emotses snarast, »Värmlandsflicka, Karlstad p. r.

ENKEL, bildad flicka, kunnig i husl. göromål, matl., bak och slakt, sömnad, handarbete m. m., söker plats 1 nov. Svar till »28», Påarp p. r.

BILDAD tysk dam önskar anställning i svenskt hem att biträda husmoder och handleda ungdom. Kunnig äfven i målning och musik. Närmare upplysa frkn I. Zanteson och M. Allgulin, K. Järnvägsstyrelsen, Sthlm.

PLATS som guvernant önskar en språkligt och musikaliskt bildad flicka med vana och godt sätt att undervisa. Svar till »Språkkunnig», Gotlands-Posten, Visby.

LÄRARINNA, undervisningsvan i skolämnen, språk, musik, söker plats. Svar till »Barnvän». under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

UNG, bildad flicka, som med goda betyg genomgått 8-kl. läroverk, önskar plats i fam. som lärarinna. Svar till »21», Iduns exp. f. v. b.

UNG flicka, kunnig i sömnad och skicklig i alla slags finare handarbeten, önskar plats i familj som hjälp och sällskap. Svar till »I. S.», Österhammar p. r.

UNG flicka, som genomgått 8-kl. läroverk med vana vid och böjelse för sjuk- och barnavård önskar lämplig plats, ev. å barnhem. Svar till »24 år», Helsingborg p. r.

EN ung, musikalisk flicka med godt sätt och rek., som genomgått 8-kl. läroverk, söker att i prästgård eller större herrgård få lära alla inom ett hushåll förekom. göromål, isynnerhet matlagn. Obs! Ej biträdande med barnavård. Svar emotses med tacksamhet till »L. F. 18», Vaxholm p. r.

22-ÅRIG bildad flicka, från ordentligt hem på landet, önskar plats i höst. Är frisk och villig att mot någon lön deltaga i husliga sysslor. Har genomgått kurs i folkhögskola och klädsömnad. Svar till »Plats 1907», Åkeholm.

BILDAD flicka, kunnig i matl., bakning, sömnad, handarb., söker plats. Arbetsam, ordentlig. Svar t. »Villig hjälpreda», Iduns exp. f. v. b.

PLATS som kammarjungfru önskas af ung flicka, fullt kunnig i sömnad, och som genomgått kurs i damfrisering. Goda rekom. kunna företes. Svar emotses tacksamt under adr. »Kammarjungfru, 21 år», Kiosken, Gust. Ad. Torg, Malmö.

TILL ENGLAND önskar välrek. flicka plats att medfölja familj, är villig att deltaga i hvarjehanda göromål. Något kunnig i språket. Tacksam för svar till »Höst 1907», Iduns exp.

FÖR en ung flicka från landet, önskas plats i god familj i Stockholm såsom sällskap och tillsyn af större barn. Den sökande är kunnig i sömnad, har ett godt och vänligt sätt, och på lön har hon små pretentioner. Muntliga och skriftliga rek. kunna erhållas. Svar till »A.», Stallarholmen p. r.

BILDAD flicka kunnig i sömnad, väfnad och van vid alla i ett hem förekommande sysslor, önskar plats öfver hösten i familj på landet, hälst där barn finnes. Svar till »22-åring», Sunne p. r.

BILDAD, ung flicka önskar plats som hjälp och sällskap i familj eller hos äldre dam. Någon lön önskas. Svar till »21 år», Örebro Antikv. och Tidningskontor, Örebro.

18-ÅRIG FLICKA söker plats som hjälp och sällskap i familj. Genomgått 7 klasser i elementarskola och kurs i linnesömnad. Van att deltaga i husliga sysslor. Någon lön önskas. Svar till »E. 16», Örebro Antikv. och Tidningskontor, Örebro.

EN 19-aarig norsk Dame af god Familie, huslig, har gjennemgaaet Industri-skole, önsker at komme til en dannet Familie i Sverige for at være behjælpelig med Husets Syssler og lære Husholdning. Ingen lön, men venlig Optagelse i Familien. Bill. til »O.», Iduns exp.

ANSPRÅKSLÖS landtbrukaredotter önskar plats i familj. Kunnig i sömnad. Kan undervisa nybörjare i pianospelning. Lön önskvärd. Svar till »23 år», Lund p. r.

UNG, anspråkslös flicka, musik. och barnkär som genomgått 8-kl. läroverk önskar till hösten plats i godt allvarsamt hem som hjälp och sällskap. Intr. af alla husl. göromål och handarb. Svar till »20 år», Malmslätt p. r.

VÄRDINNEPLATS sökes af ung flicka hos änkeman eller ungherre. Hälst i Stockholm. Sökande är fullt kunnig i ett hems skötande. Fina rek. och betyg kunna presteras. Svar till »Karin», Iduns exp.

UNG, exam. sjuksköterska önskar privatvård, hälst i Stockholm. Rek. och ref. Svar till »Anspråkslös M. L.», Iduns exp.

UNG flicka som genomgått kurser i kvinnlig slöjd önskar plats till England i familj, vana vid undervisning finnes. Svar till »Sept. 23», Iduns exp.

EN i ett hushålls skötande fullt hemmastadd medelålders flicka söker plats som husföreståndarinna i hem, hälst i mellersta Sverige. Kompetens i finare o. enklare matlagning. Betyg finnes. Svar till Berga folkskola, Vallentuna.

UNG, bättre flicka, önskar plats i familj som sällskap och hjälp och om så önskas, hjälpa mindre barn med läxläsning. Genomgått en större privatskola i musik, språk samt alla nu moderna handarbeten. Svar till »Skånska», Iduns exp.

UNG, intelligent skånska önskar plats i bättre familj som sällskap och hjälp. Svar till »Sällskap», Iduns exp.

Hushållsfröken,

skicklig i matlagning, söker plats. Svar till »H. A.», Nora p. r.

UNG, bildad, musikalisk, men anspråkslös flicka af officersfamilj önskar plats nu genast antingen att gå frun tillhanda, att läsa med mindre barn eller såsom skrifbiträde (god handstil). Svar till »E.», Solbacka, Stjernhof.